

**SZCZEGÓŁOWE WARUNKI
MIĘDZYNARODOWEGO PRZEWOZU
(SCIC)
NA PODSTAWIE BILETÓW STOSOWANYCH
W KOMUNIKACJI WSCHÓD – ZACHÓD
(EWT)**

CZĘŚĆ I – III

**POSTANOWIENIA OGÓLNE
OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU
SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE**

Obowiązują od dnia 15 grudnia 2019 r.¹

---

¹ Z chwilą wejścia w życie niniejszych przepisów tracą moc postanowienia SCIC-TWZ opublikowane z mocą od dnia 9 grudnia 2018 r.

Zmiana skrótu „TWZ” na „EWT” i „WST” na „SCCT” wynika z konieczności dostosowania tłumaczenia do oryginalnego skrótu i nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych.

ZMIANY I UZUPEŁNIENIA

Nr porządkowy zmiany	Podstawa	Zmiana obowiązuje od dnia	Czytelny podpis pracownika wnoszącego zmiany wraz z datą

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I – POSTANOWIENIA OGÓLNE		
1	Zakres obowiązywania Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód – Zachód (EWT)	7
2	Podstawa prawna przewozu	7
3	Vacat	
4	Struktura SCIC-EWT	8
5	Przewoźnicy uczestniczący	8
CZĘŚĆ II – OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU W KOMUNIKACJI WSCHÓD-ZACHÓD (GCC-EWT)		
6.	Bilety, rezerwacje i usługi dodatkowe	9
CZĘŚĆ III – SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT)		
7.	Oplaty za przejazd	18
8.	Rodzaje biletów	18
9.	Sprzedaż w pociągu	18
10.	Sprzedaż przez internet, sprzedaż online	18
PRZEPISY PRZEWOZOWE		
ROZDZIAŁ A – PODRÓŻNI INDYWIDUALNI WARUNKI PRZEWOZU		
11.	Bilety	20
12.	Zakup biletów	20
13.	Wydanie biletów	20
14.	Termin ważności biletów	21
15.	Korzystanie z biletów	21
16.	Zmiana trasy	22
17.	Zmiana przewoźnika	22
18.	Przejsie do wagonu wyższej klasy lub do pociągu wyższej kategorii	22
21.	Przerwy podróży	23
31.	Ulgi dla dzieci	23
32.	Ulgi specjalne	25
36.	Obliczanie opłaty za przejazd	25
37.	Zajmowanie przedziału do wyłącznej dyspozycji	26
41.	Przewóz psów i małych zwierząt domowych	27
42.	Bagaż podręczny	27
43.	Rowery	28
44.	Rezerwacja i zajęcie miejsca	28
45.	Zwroty	28
46.	Wymiana, zwrot biletów	29
50.	Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, w wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych	29
51.	Przydzielenie innego miejsca	33
ROZDZIAŁ B – GRUPY PODRÓŻNYCH		
61.	Postanowienia ogólne	34
62.	Ulgi na przejazd	34

63.	Ulgi dla dzieci	34
64.	Rezerwacja miejsc	34
65.	Zamówienie biletów	35
66.	Bilety	35
67.	Obliczanie opłaty za przejazd	35
68.	Wyłączne prawo do zajęcia przedziału	36
69.	Wymiana i zwrot należności za bilety grupowe	36
70.	Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, w wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych	36
ROZDZIAŁ C – POCIĄGI NADZWYCZAJNE I WAGONY SPECJALNE		
ROZDZIAŁ D – ODPOWIEDZIALNOŚĆ		

- ZAŁĄCZNIK I** Przewoźnicy uczestniczący
- ZAŁĄCZNIK II** Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert oraz pociągów z ceną globalną (załączniki do pociągów z ceną globalną)
- ZAŁĄCZNIK III** Ulgi przejazdowe dla grup przewożonych pociągami regularnego kursowania, statkami lub w ramach niektórych przewozów autobusowych
- ZAŁĄCZNIK IV** Adresy komórek odpowiedzialnych za obliczanie opłat za przebieg pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych
- ZAŁĄCZNIK V** Adresy punktów reklamacyjnych

Fragmenty zapisane kursywą nie stanowią integralnej części Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód – Zachód (EWT) i mają charakter dodatkowej informacji (dla punktów upoważnionych przez PKP do sprzedaży biletów międzynarodowych w ramach SCIC-EWT, a także osób uprawnionych do kontroli biletów).

SŁOWNIK TERMINÓW

TERMIN	DEFINICJA
Ogólne warunki przewozu (GCC-EWT)	Ogólne warunki przewozu, zgodnie z częścią II niniejszych EWT.
Ogólne warunki przewozu (GCC-CIV/PRR)	Ogólne warunki przewozu osób transportem kolejowym CIT (Międzynarodowy Komitet Transportu Kolejowego).
Kraj wydania	Kraj, w którym bilet został wydany.
Przedsiębiorstwo wydające	Przedsiębiorstwo, które wydało bilet i pobrało opłatę za przejazd.
Przewoźnik zagraniczny	Przewoźnik z innego kraju, niż kraj wydania biletu.
Przewoźnik	Przewoźnik umowny (przedsiębiorstwo kolejowe, przedsiębiorstwo transportu drogowego lub towarzystwo żeglugowe) oraz przewoźnicy kolejni.
Przewoźnik umowny	Osoba prawna, która zawarła umowę przewozu z pasażerem, zgodnie przepisami CIV lub SMPS i na jej podstawie zobowiązała się przewieźć pasażera z miejsca wyjazdu do miejsca przeznaczenia lub przekazać go kolejnemu przewoźnikowi.
Przewoźnik kolejny	Osoba prawna przejmująca od przewoźnika umownego zobowiązanie dalszego przewozu pasażera do miejsca przeznaczenia lub przekazania go innemu, kolejnemu przewoźnikowi i która ponosi odpowiedzialność na podstawie umowy przewozu zawartej z pasażerem.
Przewoźnik podwykonawca	Osoba prawna, która nie zawarła z pasażerem umowy przewozu, lecz której przewoźnik umowny lub kolejny powierzył wykonanie przewozu na określonej trasie.
Rekompensata za opóźnienie pociągu	Procentowy zwrot część opłaty za przejazd z powodu opóźnienia pociągu do stacji docelowej, w zależności od wielkości opóźnienia.
Bilet	Dokument przewozu potwierdzający zawarcie umowy przewozu między pasażerem a przewoźnikiem. Może on składać się z jednego lub kilku biletów (w tym rezerwacji, dopłaty itp.) oraz odpowiednich dokumentów uprawniających do ulgi.
Bilet grupowy	Dokument przewozu, który sam lub w połączeniu z innymi biletami uprawnia do przejazdu grupę pasażerów.
Opłata za przejazd	Opłata za przejazd obowiązująca w dniu wydania biletu.
Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT)	Warunki przewozu określone przez przewoźnika w uzupełnieniu Ogólnych warunków przewozu (część III niniejszych EWT).
CIT	Międzynarodowy Komitet Transportu Kolejowego (Comité international des Transports ferroviaires).
COTIF	Konwencja o międzynarodowym przewozie kolejami (Convention relative aux transports internationaux ferroviaires).
Bilet bezpośredni	Bilet na przejazd po terytorium dwóch lub więcej państw albo na przejazd od punktu granicznego do miejsca przeznaczenia w innym państwie.
Pasażer indywidualny	Podróżni (w rozumieniu niniejszej taryfy od 0,5 do 5,5 osób), którzy podróżują osobno lub wspólnie.
Bilet dodatkowy	Bilet dodatkowy na zmianę klasy wagonu, trasy przejazdu lub uprawniający do zmiany przewoźnika.
Przepisy ujednoczone CIV	Przepisy ujednoczone o umowie międzynarodowego przewozu osób kolejami.
Cena globalna	Cena zawierająca opłatę za przejazd i za usługi dodatkowe, w tym rezerwację.
Pociągi z ceną globalną	Pociągi na przejazd, którymi wydawane są bilety na jednym blankiecie (bilet na przejazd i rezerwacja) oraz wskazana jest ogólna opłata za przejazd (cena umowna).
Punkt graniczny	Punkt, w którym stykają się infrastruktury należące do zarządów różnych państw i który zwykle pokrywa się z punktem granicznym taryfy.
Grupa	Grupa pasażerów składająca się z co najmniej 6 osób dorosłych, które razem płacą za przejazd i wspólnie podróżują.
Bilet wewnętrzny	Bilet na przejazd w relacjach krajowych wydany w innym kraju.
Pociągi nocne	Pociągi, które mają wagony sypialne lub wagony z miejscami do leżenia.
Miejsce / Miejsca	Miejsce wyjazdu lub przeznaczenia. Mogą to być stacje kolejowe, dworce autobusowe albo porty.

Dokument rezerwacyjny	Dokument na podstawie, którego pobierana jest opłata za rezerwację miejsca w wagonie sypialnym, z miejscami do leżenia lub do siedzenia, w którym rezerwacja miejsc jest obowiązkowa albo fakultatywna.
PRR	Rozporządzenie (UE) nr 1371 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.
RID	Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses Przepisy dotyczące międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych.
SMPS	Umowa o międzynarodowej komunikacji osobowej (Соглашение о международном пассажирском сообщении).
Pociąg nadzwyczajny (wagon specjalny)	Pociąg (wagon) przeznaczony do wyłącznej dyspozycji zamawiającego - osoby fizycznej lub prawnej, w porozumieniu z przewoźnikami uczestniczącymi w przewozie.
Punkt taryfowy	Miejscowość do i od, której mogą być wydawane bilety (dokumenty przewozu), o ile znajduje się ona w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert i/lub w elektronicznych systemach sprzedaży przedsiębiorstwa wydającego bilet.
UIC	Międzynarodowy Związek Kolei (Union internationale des Chemins de fer).
<i>Kasa biletowa</i>	<i>Kasa uprawniona do sprzedaży biletów w komunikacji Wschód – Zachód.</i>

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1 Zakres stosowania Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód-Zachód (EWT) (dalej: Szczegółowe warunki)

1.1 Niniejsze Szczegółowe warunki stosuje się przy przewozach pasażerów między krajami uczestniczącymi w przepisach CIV i SMPS. Na ich podstawie wydawane są międzynarodowe bilety bezpośrednio lub wewnętrzne.

Dla określonego rodzaju komunikacji (tras lub pociągów) przewoźnicy mogą ustalić Szczegółowe warunki przewozu, które różnią się od niniejszych Szczegółowych warunków. Różnice powinny być dokładnie określone w Szczegółowych warunkach przewozu.

Niniejszych Szczegółowych warunków nie stosuje się na trasach krajowych w kraju wydania biletu.

W pociągach objętych cenami globalnymi mogą obowiązywać inne przepisy, które zawarte są w specjalnych załącznikach.

1.2 Informację o wejściu w życie Szczegółowych warunków przewoźnicy uczestniczący publikują zgodnie z przepisami krajowymi. Dotyczy to także zmian i uzupełnień do nich, a także informacji o ich uchyleniu. (Załącznik I).

2 Podstawa prawna i umowna przewozu

2.1 Szczegółowe warunki są podstawą prawną, której podlega przewóz pasażerów. W przewozach mieszanych kolejowo/morskich, podstawą jest prawo, któremu podlega przewoźnik morski i szczegóły warunki ustalone przez to prawo.

2.2 W sprawach nieuregulowanych w Szczegółowych warunkach przewoźnicy z obszaru stosowania Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF) podlegają Przepisom ujednoczonym o umowie międzynarodowego przewozu osób i bagażu kolejami CIV (Załącznik A do COTIF), a w określonych przypadkach PRR.

2.3 W sprawach nieuregulowanych w Szczegółowych warunkach przewoźnicy z obszaru stosowania SMPS podlegają Umowie o międzynarodowej komunikacji osobowej (SMPS).

2.4 W sprawach nieuregulowanych w Szczegółowych warunkach CIV lub SMPS zastosowanie ma prawo krajowe. Prawo krajowe ma pierwszeństwo.

2.5 Przejazdy krajowe na podstawie biletu krajowego, który zastał wydany w innym kraju, uczestniczącym w CIV lub SMPS, o ile dany przejazd nie jest częścią przejazdu międzynarodowego, podlegają:

- odpowiedniemu prawu krajowemu,
- postanowieniom niniejszych warunków przewozu, oraz
- w określonych przypadkach - krajowym warunkom taryfowym przewoźników uczestniczących, jeżeli nie są one sprzeczne ze Szczegółowymi warunkami.

2.6 Umowa przewozu zobowiązuje przewoźnika umownego i kolejnych przewoźników uczestniczących w jej realizacji, do przewozu pasażera z miejsca wyjazdu do miejsca docelowego. Kolejni przewoźnicy wskazani są w kolejności na bilecie i ponoszą odpowiedzialność wobec pasażera na swoich trasach.

3 (vacat)

4 Struktura Szczegółowych warunków

Szczegółowe warunki składają się z następujących części:

- I POSTANOWIENIA OGÓLNE
- II OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU W KOMUNIKACJI WSCHÓD-ZACHÓD (GCC – EWT)
- III SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT)

Szczegółowe warunki wydane są w języku angielskim i tłumaczone na język niemiecki, francuski i rosyjski. W przypadku wątpliwości rozstrzyga tekst angielski.

- „**Postanowienia szczegółowe obowiązujące w komunikacji między określonymi krajami**”, które określają dopuszczalne trasy i miejsca przeznaczenia. Ich publikacja nie jest obowiązkowa. Sporządzają je uczestniczący przewoźnicy i mogą być one publikowane w innej odpowiedniej formie.
- „**Specjalne Załączniki do określonych ofert i pociągów z ceną globalną**” zawarte są w Załączniku II do niniejszego wydania.

Specjalne Załączniki zawierają wykaz przewoźników w nich uczestniczących. Mogą również zawierać inne przepisy w zakresie warunków przewozu, wydawania biletów i ustalania opłat.

5 Przewoźnicy uczestniczący

Załącznik I zawiera wykaz wszystkich przewoźników uczestniczących w Szczegółowych warunkach i adresy.

CZĘŚĆ II

OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU W KOMUNIKACJI WSCHÓD-ZACHÓD (GCC-EWT)

6 Bilety, rezerwacje, usługi dodatkowe

6.1 Uwagi ogólne

Przy zawieraniu umowy przewozu pasażer zwykle otrzymuje jeden lub kilka biletów. Bilety sprzedają tylko uprawnieni przewoźnicy lub upoważnione przez nich punkty sprzedaży.

We wszystkich pozostałych przypadkach handel kupionymi biletami jest zabroniony.

Bilety mogą zawierać dane nadrukowane elektronicznie, które są odpowiednio odczytywane i weryfikowane.

Pasażer ma prawo do przejazdu tylko wtedy, gdy posiada ważny bilet.

Na bilecie wskazany jest przewoźnik oraz dane potwierdzające zawarcie umowy przewozu i jej zakres. Bilet określa także prawa i obowiązki stron.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) określają sposoby zamawiania, opłaty oraz wydawania biletów. Dla określonych ofert i/lub tras może być przewidziany określony termin składania zamówienia.

Zasadniczo bilety wydawane są nie wcześniej niż 3² miesiące przed rozpoczęciem terminu ich ważności. Dopuszcza się wydłużenie okresu przedsprzedaży do 11 miesięcy przed odjazdem pociągu.

W wyjątkowych sytuacjach (np. zmiana rozkładu jazdy, oferta specjalna) okres przedsprzedaży może być skrócony.

Po otrzymaniu biletu (biletów), pasażer ma obowiązek upewnić się czy został on wystawiony zgodnie z jego zamówieniem.

6.1.1 Warunki korzystania

Bilety, które mają datę i godzinę odjazdu oraz przyjazdu pasażera, ważne są podczas jazdy pociągu lub wagonu, którym pasażer podróżuje do miejsca docelowego.

Termin ważności biletów bez tych danych wynosi:

- 4 dni, jeżeli zostały wydane w kraju obowiązywania CIV³;
- 15 dni, jeżeli zostały wydane w kraju obowiązywania SMPS.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) mogą określić inny termin ważności dla niektórych ofert, relacji lub kanałów dystrybucji (np. Home printed tickets – HPT).

---

² Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe mogą przewidywać inny okres przedsprzedaży. Na PKP w komunikacji międzynarodowej okres przedsprzedaży wynosi 60 dni.

³ Na LG, LDZ i EVR TCDD bilety są ważne 15 dni.

Podróż musi być zakończona w okresie ważności biletu. W przypadku siły wyższej, kiedy pasażer w wyniku odwołania lub opóźnienia pociągu albo utraty połączenia nie może rozpocząć lub zakończyć podróży, okres ważności biletu w razie potrzeby jest przedłużony.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) określają, czy pasażer sam powinien skasować bilet na stacji lub niezwłocznie po wejściu do środka transportu.

Bilety, na których nie ma daty i godziny odjazdu oraz przyjazdu pasażera lub rezerwacji miejsca, uprawniają również do przejazdu pociągiem niższej kategorii lub w wagonie niższej klasy.

W zasadzie bilety nie uprawniają do korzystania ze środków transportu publicznego między stacjami w jednym mieście.

6.1.2 Bilet nieważny

Bilet jest nieważny, jeżeli:

- nie posiada niezbędnych danych, wpisów lub podpisu, jeżeli są wymagane;
- jest uszkodzony, nieczytelny lub zmienione zostały jego dane;
- żądany przez SCCT dokument tożsamości lub dokument poświadczający uprawnienie pasażera, z fotografią (jeżeli jest ona wymagana), nie został okazany lub upłynął termin ważności tego dokumentu;
- termin ważności biletu jeszcze nie rozpoczął się lub już upłynął;
- pomimo odpowiednich regulacji w SCCT i informacji na bilecie o ew. obowiązku skasowania biletu, pasażer nie skasował go. SCCT mogą jednak zezwolić na późniejsze skasowanie.

6.1.3 Drogi przewozu/ Zmiana drogi przewozu

Relacja danego pociągu określa dozwoloną drogę przejazdu, jeżeli podróż realizowana jest na podstawie biletów, które mają datę i godzinę odjazdu oraz przyjazdu pasażera lub rezerwację miejsca.

Dla pozostałych biletów droga przejazdu może być zmieniona po opłaceniu ew. różnicy należności wynikającej z cen biletów. W takim przypadku SCCT mogą przewidywać, że:

- ulgi przyznane wcześniej nie przysługują,
- za zmianę trasy pobierana jest opłata nawet, gdy nowa trasa jest krótsza,
- określone oferty taryfowe nie dopuszczają zmiany trasy.

Jeżeli nowa trasa jest krótsza pasażerowi nie przysługuje zwrot należności.

6.1.4 Zmiana klasy wagonu lub kategorii pociągu

6.1.4.1 SCCT regulują zasady zmiany klasy wagonu lub kategorii pociągu na wyższą lub na niższą.

6.1.4.2 Jeżeli na bilecie jest data i godzina odjazdu oraz przyjazdu pasażera, zmiana kategorii pociągu lub klasy wagonu nie jest możliwa. Ten przepis nie ma zastosowania w sytuacji, gdy przewoźnik nie ma możliwości wywiązania się ze swoich zobowiązań (z jakiegokolwiek powodu nie może uruchomić pociągu lub wagonu, odwołanie, opóźnienie pociągu) wynikających z umowy przewozu, także wskutek okoliczności siły wyższej.

6.1.5 Przerwa w podróży

SCCT określają, czy dozwolone są przerwy w podróży.

6.1.6 Zmiana przewoźnika

Każdy przewoźnik honoruje tylko te bilety, z których wynika jego zobowiązanie na podstawie zawartej umowy przewozu.

Jeżeli na tej samej trasie przejazdu usługi oferuje kilku przewoźników, którzy mogą mieć różne warunki przewozu i taryfy, ew. zmiana przewoźnika możliwa jest na podstawie umowy zawartej między nimi. Szczegółowe postanowienia w tym zakresie są w SCCT.

6.1.7 Rezerwacje

SCCT określają warunki, na jakich rezerwacja miejsc w wagonach z miejscami do siedzenia, do leżenia albo sypialnych jest fakultatywna lub obowiązkowa.

6.1.8 Usługi dodatkowe

SCCT określają warunki, na jakich oferowane są usługi dodatkowe.

6.2 Taryfy

Prawo do przewozu pasażer uzyskuje po uregulowaniu opłaty określonej przez przewoźnika lub przewoźników w SCCT. Opłatę należy zwykle uregulować przed rozpoczęciem podróży.

Oferta taryfowa może zawierać kilka poziomów taryf. Każda z taryf może dotyczyć określonej usługi lub usług i podlegać innym warunkom.

W szczególności mogą to być warunki:

- zależne od sprzedaży (data wydania, zamówienie, warunki korzystania, kanały dystrybucji, sposób płatności itd.),
- zależne od drogi przejazdu lub relacji, np. korzystanie z określonego pociągu lub z pociągu, w którym rezerwacja jest obowiązkowa,
- związane z ograniczoną liczbą miejsc dostępnych w danej ofercie cenowej,
- związane z ograniczeniem terminu ważności dla niektórych ofert taryfowych lub dla określonych środków transportu,
- przyjęcia (wejścia na pokład),
- dotyczące terminu ważności,
- dotyczące wymiany i zwrotu.

Ww. warunki zasadniczo są różne dla pasażerów indywidualnych i dla grup.

Warunki dotyczące grup pasażerów mogą przewidywać odrębne postanowienia, w szczególności w kwestii rezerwacji, przyjęcia (wejścia na pokład), płatności lub anulowania.

Przy zakupie biletów w pociągu może być pobierana opłata dodatkowa. Szczegółowe warunki oraz zasady postępowania są wówczas określone w SCCT.

Zmiany wprowadzane do SCCT wchodzą w życie zgodnie z procedurami stosowanymi w poszczególnych krajach, z zachowaniem odpowiednich terminów ich ogłoszenia.

6.3 Przyjęcie biletu z powrotem, wymiana i zwrot

6.3.1 Postanowienia ogólne

Przyjęcie biletu z powrotem⁴ oznacza, że bilet wydany wcześniej zwracany jest przed rozpoczęciem terminu jego ważności i pasażer otrzymuje zwrot poniesionej opłaty.

Wymiana oznacza, że wydany bilet jest wymieniony na inny, po dokonaniu opłaty dodatkowej lub bez tej opłaty.

Zwrot oznacza, że należność za niewykorzystany lub częściowo wykorzystany bilet, po rozpoczęciu terminu jego ważności, jest całkowicie lub częściowo zwracana, po potrąceniu odstępnego.

Przy składaniu wniosku o przyjęcie biletu z powrotem, jego wymianę lub zwrot należy okazać oryginał biletu. O powyższe może ubiegać się wyłącznie właściciel biletu, (którego nazwisko widnieje na bilecie imiennym) albo okaziciel biletu nieimiennego, zgodnie z krajowym ustawodawstwem.

Wniosek o przyjęcie biletu z powrotem, jego wymianę lub zwrot może być odrzucony, jeżeli bilet jest uszkodzony, dane na nim zawarte są nieczytelne lub były zmienione, nie jest możliwe ustalenie czy był niewykorzystany lub gdy upłynął termin jego zwrotu.

Zwrot należności za bilety opłacone w sposób bezgotówkowy zasadniczo również dokonywany jest bezgotówkowo.

Przewoźnicy mogą zaproponować pasażerowi zwrot należności za wymianę lub zwrot biletów w formie voucherów (talonów) na przejazd - taki przypadek mogą regulować szczegółowe warunki.

Przyjęcie biletu elektronicznego z powrotem, jego wymianę lub zwrot określają odrębne przepisy.

6.3.2 Przyjęcie biletu z powrotem (dotyczy tylko przewoźników SMPS)

Przyjęcie biletu z powrotem dokonywane jest w terminie ustalonym przez przewoźnika i tylko w kraju wydania biletu. SCCT mogą przewidywać odrębne postanowienia w zakresie przyjmowania biletu z powrotem.

Zwrot opłaty za duplikat biletu wydany za bilet zagubiony lub uszkodzony, w świetle punktu 6.3.5 Szczegółowych warunków, dokonywany jest zgodnie z ustawodawstwem krajowym przewoźnika umownego, który wydał duplikat.

6.3.3 Wymiana

Wymiana biletu może nastąpić wyłącznie w terminie ustalonym przez SCCT. W zależności od sytuacji, pasażer otrzymuje różnicę należności wynikającą z nadpłaty lub pobierana jest dopłata, jeżeli wymieniany bilet jest droższy od kupionego wcześniej. SCCT mogą jednak określać specjalne warunki wymiany.

6.3.4 Zwrot

Wnioski o zwrot należności za niewykorzystane lub częściowo wykorzystane bilety należy złożyć w terminie 1 miesiąca do przewoźników w obszarze stosowania CIV (wskazany

---

⁴ na PKP operacja „przyjęcie biletu z powrotem” nie jest stosowana

termin może zostać przedłużony do 3 miesięcy) i do 9 miesięcy do przewoźników z obszaru stosowania SMPS, po upływie terminu ważności biletu w miejscu, w którym pasażer całkowicie lub częściowo zrezygnował z podróży (***i fakt ten został potwierdzony przez przewoźnika***). Ponadto wnioski te mogą być składane w miejscu wydania biletu albo u innego przewoźnika uczestniczącego w przewozie. W celu ubiegania się o zwrot w innym miejscu niż miejsce przerwania podróży pasażer na stacji, na której zrezygnował z podróży, przed upływem terminu ważności biletu, powinien uzyskać odpowiednie poświadczenie. Jeżeli takiego poświadczenia nie uzyskał musi udowodnić w inny sposób, że bilet jest niewykorzystany.

Jeżeli pasażer zwróci się do innego przewoźnika, uzyska od niego adres przewoźnika, do którego należy złożyć wniosek.

SCCT mogą wykluczyć zwrot opłaty za bilet lub ustanowić specjalne przepisy w tym zakresie.

Przewoźnicy z obszaru stosowania CIV dokonują zwrotu opłaty w terminie do 3 miesięcy od daty złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami uzasadniającymi ten wniosek, natomiast przewoźnicy z obszaru stosowania SMPS nie później niż w terminie 180 dni.

6.3.5 Utrata, kradzież i nieuprawnione korzystanie z biletu

Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za utratę, kradzież lub nieuprawnione korzystanie z biletów. Z zastrzeżeniem innych postanowień, bilety takie nie są zwracane.

Przewoźnicy, z obszaru stosowania SMPS za bilet zagubiony lub uszkodzony mogą wydać duplikat, zgodnie z art. 6 SMPS.

Jeżeli dane na bilecie elektronicznym są uszkodzone, zasady ew. wymiany biletu regulują odrębne przepisy.

6.4 Dzieci

Dzieci w wieku do 4 lat w towarzystwie osoby dorosłej przewożone są bezpłatnie, jeżeli nie zajmują osobnego miejsca.

Za przewóz dzieci w wieku powyżej 4 lat, a także dzieci w wieku do 4 lat, które zajmują oddzielne miejsce, SCCT mogą przewidywać opłaty dla dzieci. Warunki korzystania, granice wieku oraz ew. opłaty dla każdego przewoźnika regulują SCCT.

Dodatkowe ulgi dla dzieci wskazane są w SCCT w odpowiednich ofertach taryfowych (np. przejazdy rodzinne) i udzielane są przez przewoźników, którzy je stosują.

Przejazd dzieci w wieku do 12 lat bez osoby towarzyszącej nie jest dozwolony przez przewoźników z obszaru stosowania SMPS.

6.5 Przewóz zwierząt

Małe, niegroźne zwierzęta domowe mogą być przewożone w odpowiednich pojemnikach, jako bagaż podręczny, o ile żaden z przewoźników uczestniczących w przewozie nie zabrania przewozu tych zwierząt w swoich SCCT.

Pojemniki muszą być tak skonstruowane, aby nie spowodować szkody pasażerom bądź mieniu.

Psy w kagańcu trzymane na smyczy zasadniczo mogą być przewożone bez umieszczania w pojemniku.

Opłaty za przewóz zwierząt podane są w SCCT.

Przejazd psów asystujących może być uregulowany szczegółowymi warunkami.

Podróżny ma obowiązek nadzorować zwierzęta, które przewozi.

Przewóz zwierząt domowych niebezpiecznych lub chorych, w tym również psów, jest zabroniony.

Za wyjątkiem psów-przewodników, przewożone zwierzęta nie mogą przebywać w wagonach restauracyjnych oraz barowych, a także w wagonach, w których serwowane są posiłki.

Przejazd małych zwierząt domowych oraz psów w pociągach nocnych uregulowany jest w specjalnych postanowieniach.

6.6 Bagaż podręczny

6.6.1 Przewóz bagażu podręcznego

Pasażer ma prawo do przewozu rzeczy osobistych mających związek z celem podróży. Przedmioty cenne lub produkty o charakterze handlowym, albo przewożone w celach handlowych, nie mogą być zabierane przez pasażerów do przewozu, jako bagaż podręczny.

Towary niebezpieczne mogą być przewożone, jako bagaż podręczny u przewoźników z obszaru stosowania CIV, tylko zgodnie z przepisami zawartymi w Regulaminie międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (RID - Załącznik C do COTIF), natomiast u przewoźników z obszaru stosowania SMPS przewóz towarów niebezpiecznych jest zabroniony.

Pasażer może przewozić wyłącznie substancje oraz przedmioty opakowane zgodnie z normami obowiązującymi w handlu detalicznym i przeznaczone do użytku osobistego, domowego, celów rekreacyjnych lub sportowych.

Jako bagaż podręczny zabroniony jest przewóz broni i amunicji, chyba że SCCT na to pozwalają i określają na jakich warunkach jest on dozwolony.

Nie jest dozwolony przewóz przedmiotów lub produktów, które mogą przeszkadzać innym pasażerom.

Pasażer może zabrać ze sobą do przewozu nie więcej niż trzy łatwe do przenoszenia sztuki bagażu, mieszczące się w przestrzeniach udostępnionych w tym celu w przedziałach. SCCT określają jak można przewozić przedmioty o dużych rozmiarach (narty, deski surfingowe, rowery). Przedmioty te muszą być odpowiednio opakowane, zdemontowane lub złożone. Pasażer sam powinien wcześniej ustalić, w jaki sposób takie przedmioty można przewozić.

Jako bagaż podręczny, można przewozić tylko takie przedmioty, których właściwości - opakowanie, objętość i masa pozwalają na łatwe umieszczanie ich w miejscach do tego przeznaczonych oraz nie spowodują one uszkodzenia. Bagaż w żadnym wypadku nie może blokować przejścia w wagonach.

6.6.2 Obowiązki pasażera

Pasażer ma obowiązek nadzorować przewożony bagaż podręczny i ponosi wyłączną odpowiedzialność za jego przewóz.

Bagaż podręczny musi być dostępny do ew. kontroli ze strony organów celnych lub administracyjnych w dowolnym momencie podróży.

Pasażer musi być obecny w czasie dokonywania formalności administracyjnych wymaganych przez służby celne lub przez inne organy administracji. Pasażer odpowiada za przestrzeganie przepisów celnych i administracyjnych obowiązujących w kraju, w którym podróżuje.

6.6.3 Bagaż pozostawiony lub zagubiony

O każdym bagażu znalezionym w pociągu należy powiadomić personel przewoźnika.

6.7 Nietrzymanie rozkładu jazdy

Przepisy te dotyczą opóźnienia lub awarii, których przyczyna lub wystąpienie, leżą w obszarze stosowania ujednoczonych przepisów CIV (i/lub PRR). Wyłączenia udzielone przez państwa członkowskie UE, zastają zachowane.

6.7.1 Odwołanie pociągu, jego opóźnienie lub opóźnienie na ostatnie połączenie

W przypadku odwołania pociągu, opóźnienia lub utraty połączenia w relacji międzynarodowej, przewoźnik zwraca pasażerowi uzasadnione koszty, powiadomienia taksówki i noclegu, jeżeli:

- pasażer nie może kontynuować podróży tego samego dnia, lub
- w zaistniałych okolicznościach zasadnie, nie można od niego wymagać kontynuowania podróży.

6.7.2. Odwołanie, opóźnienie lub awaria

Jeżeli opóźnienie lub odwołanie pociągu międzynarodowego spowoduje opóźnienie większe niż 60 minut lub 120 minut do miejsca docelowego pasażera w porównaniu z rozkładem jazdy, przedsiębiorstwa wydające bilety i polegające PRR, wypłacają pasażerowi odszkodowanie za odcinek PRR odpowiednio 25% lub 50% opłaty za przejazd w jedną stronę, jeżeli:

- podróż rozpoczyna się i kończy w Unii Europejskiej, Norwegii lub Szwajcarii,
- opóźnienie lub odwołanie pociągu nastąpiło na obszarze Unii Europejskiej,
- do opłaty za przejazd wliczane są opłaty dodatkowe (rezerwacje, dopłaty itp.), bez uwzględnienia opłat za usługi. Kwoty odszkodowania poniżej 4,00 EUR nie są wypłacane.

Odszkodowanie wypłacane jest w formie bonu lub równoważnej rekompensaty. W zależności od życzenia pasażera, przewoźnik wypłaca rekompensatę w gotówce lub za pośrednictwem przelewu bankowego.

Pasażer może zgłosić swoje roszczenia do przewoźnika uczestniczącego w terminie do 3 miesięcy od daty zakończenia podróży, wraz z oryginałem ważnego i skasowanego biletu z rezerwacją. Jeżeli przewoźnik przewiduje taką możliwość, zamiast rezerwacji może być poświadczenie o opóźnieniu pociągu.

6.7.3 Wyjątki

Przepisy dotyczące wypłaty rekompensaty, o których mowa w ust. 6.7.2. nie są stosowane przy przejazdach na podstawie ofert typu „pass” (np. InterRail) oraz pociągami nadzwyczajnymi.

6.7.4 Inne kompensaty

Zamiast odszkodowania, pasażer może (u wszystkich przewoźników uczestniczących w Szczegółowych warunkach):

- zrezygnować z kontynuowania podróży i ubiegać się o zwrot należności za część niezrealizowanego przejazdu, lub
- zrezygnować z kontynuowania podróży, bezpłatnie wrócić do stacji wyjazdu kolejnym odpowiednim pociągiem przewoźnika uczestniczącego i ubiegać się o zwrot należności za cały przejazd, lub
- kontynuować podróż pociągiem przewoźnika uczestniczącego, co pozwoli na przybycie do miejsca przeznaczenia z jak najmniejszym opóźnieniem.

Pozostałe prawa pasażera, wynikające z PRR pozostają w mocy.

6.7.5 Przyczyny nieuwzględnienia roszczeń pasażera

Roszczenia pasażerów, wynikające z ust. 6.7.1, nie są uwzględniane, jeżeli niedotrzymanie rozkładu jazdy powstało w wyniku:

- okoliczności niezwiązanych z eksploatacją linii kolejowych, których przewoźnik, mimo dołożenia wymaganej staranności nie mógł uniknąć i których skutkiem nie był w stanie zapobiec,
- ogłoszonych z wyprzedzeniem ograniczeń przewozowych spowodowanych pracami budowlanymi lub pracami utrzymania infrastruktury,
- akcji strajkowej,
- winy podróżnego,
- zachowania osoby trzeciej, którego przewoźnik mimo zastosowania wymaganej staranności nie mógł uniknąć ani zapobiec skutkom. Zarządca infrastruktury lub inne przedsiębiorstwo korzystające z tej samej infrastruktury nie jest uważane za osobę trzecią.

6.8 Zachowanie pasażerów na stacjach i w pociągach

6.8.1 Postanowienia ogólne

Przewoźnicy, zarządzający stacjami lub infrastrukturą mogą określać warunki wstępu na teren stacji lub do pociągów. Pasażer ma obowiązek stosować się do poleceń wydawanych przez ich personel.

Jeżeli dany przewoźnik dokonuje kontroli przed wejściem do pociągu, to pasażerowie mają obowiązek dostosować się do niej.

Pasażerowie z biletami imiennymi lub kartami uprawniającymi do ulgi, zobowiązani są na żądanie personelu uprawnionego do kontroli biletów, do udokumentowania swojej tożsamości za pomocą oficjalnego dokumentu z fotografią.

Każdy pasażer zobowiązany jest do niezakłócania spokoju innym pasażerom.

Każdy pasażer może zająć tylko jedno miejsce siedzące. W razie potrzeby pasażer nieuprawniony musi zwolnić miejsce, jeżeli jest ono w przedziale dla małych dzieci lub dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

Zakaz palenia w miejscach objętych zakazem obowiązuje nawet wówczas, gdy pozostali pasażerowie wyrażą zgodę na palenie.

Pasażer może uruchamiać urządzenia alarmowe i awaryjne wyłącznie, jeżeli zagrożone jest bezpieczeństwo ich samych, współpodróżnych, innych osób lub pociągu. W razie nieuzasadnionego użycia ww. urządzeń, pasażer – niezależnie od innych podjętych wobec niego działań - zobowiązany jest uiścić kwotę przewidzianą dla takiego przypadku w SCCT.

6.8.2 Wykluczenie z przewozu

Zgodnie z SCCT przewoźnik ma prawo odmówić wykonania usługi przewozu, nawet po rozpoczęciu podróży, jeżeli:

- pasażer nie przestrzega przepisów wynikających z SCIC-EWT;
- zachowanie pasażera stwarza przeszkodę lub zagrożenie dla innych pasażerów powodujące szkodę na ich zdrowiu lub mieniu;
- zachowanie pasażera zagraża bezpieczeństwu ruchu;
- zachowanie pasażera szkodzi mieniu przewoźnika;
- wykonanie usługi przewozu jest utrudnione z powodu okoliczności, którym przewoźnik nie może zapobiec i które od niego nie zależą, w tym nieprzestrzeganie przez pasażera przepisów granicznych, celnych lub innych przepisów administracyjnych.

Wymieniani pasażerowie nie są uprawnieni do zwrotu opłaty za przejazd oraz opłat dodatkowych.

6.9 Reklamacje

Reklamacje dotyczące innych roszczeń niż zwrot należności, powinny być kierowane do punktów reklamacyjnych przewoźników wymienionych w Załączniku nr V do niniejszych Szczegółowych warunków.

CZĘŚĆ III

SPECJALNE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT)

7 Opłata za przejazd

- 7.1** Przewoźnicy publikują opłaty za przejazd zgodnie z przepisami krajowymi obowiązującymi w tym zakresie.
- 7.2** Po rozpoczęciu przejazdu ulgi nie są uwzględniane.

8 Rodzaje biletów

- 8.1** Dokumenty przewozu wydawane są na przejazd:
- podróżnych indywidualnych,
  - psów,
  - grup podróżnych korzystających z pociągów regularnego kursowania, statków oraz niektórych przewozów autobusowych,
  - w pociągach nadzwyczajnych i wagonach specjalnych.
- 8.2** Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wydawanie innych rodzajów dokumentów przewozu.

9 Sprzedaż w pociągu

Sprzedaż biletów w pociągu dokonywana jest zgodnie z przepisami wewnętrznymi danego przewoźnika.

10 Sprzedaż przez internet, sprzedaż online

Poniższe warunki mają zastosowanie, jeżeli przewoźnik prowadzi sprzedaż biletów online.

- 10.1** Sprzedaż biletów online dokonywana jest przez internet, a także w punktach sprzedaży przewoźnika lub przez uprawnione biura podróży.
- 10.2** Bilety online w postaci papierowej muszą zawierać certyfikat bezpieczeństwa.
- 10.3** Bilety elektroniczne składające się z samych danych elektronicznych mogą mieć postać:
- danych elektronicznych zapisanych na urządzeniach z chipem lub na innych nośnikach danych będących w posiadaniu pasażera,
  - oznaczenia „Passenger Name Record” (PNR) w formie papierowej lub elektronicznej.
- 10.4** Należność za bilet zakupiony bezpośrednio przez pasażera za pośrednictwem internetu, opłacana jest także przez internet (online).
- 10.5** Jeżeli bilety online wystawiane są w punktach sprzedaży przewoźnika lub przez uprawnione biura podróży, zastosowanie mają przepisy obowiązujące dany punkt sprzedaży.
- 10.6** Bilety online w formie papierowej są dokumentami imiennymi. Przypisanie biletu konkretnej osobie możliwe jest poprzez elektroniczne powiązanie danych personalnych klienta z danymi wpisanymi do legitymacji uprawniającej do ulgi, na karcie płatniczej lub kredytowej, ew. na dokumencie ze zdjęciem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości.
- 10.7** Dokonując płatności za bilet online, pasażer przekazuje przedsiębiorstwu wydania biletu co najmniej następujące dane:
- nazwisko i imię,

- adres e-mail,
- dane dotyczące płatności (np. rodzaj karty płatniczej, numer konta, kod banku, IBAN, itd.).

10.8 Oferty poszczególnych przewoźników dostępne w systemie sprzedaży online, wskazane są w Szczegółowych warunkach przewozu tych przewoźników.

10.9 Bilety online w formie papierowej nie mogą być przekazywane do użytkowania osobom trzecim. Są one ważne tylko w połączeniu z dokumentem płatniczym, z którego dane zostały przekazane przy zawieraniu umowy przewozu, w celu identyfikacji klienta lub za okazaniem dokumentu ze zdjęciem umożliwiającego stwierdzenie tożsamości. Pasażer, którego dane wpisane są na bilecie online musi być jednocześnie osobą wskazaną na ww. dokumencie płatniczym lub dokumencie tożsamości.

10.10. W zakresie dokonywania płatności za bilet online obowiązują procedury dopuszczone przez przedsiębiorstwo wydające bilet.

10.11 Bilety online w formie papierowej i e-bilety dla dzieci podróżujących samodzielnie wystawiane są na warunkach, jakie przewoźnik przekazał do stosowania jednostce wystawiającej bilet.

10.12 Wymiana, przyjęcie biletu z powrotem i zwrot należności za bilet (uzupełnienie ust. 46).

Wymiana, przyjęcie biletu z powrotem i zwrot należności za bilety online w formie papierowej odbywa się wyłącznie przez portal internetowy lub za pośrednictwem przewoźnika, który wystawił bilet.

Przy przeprowadzaniu ww. operacji mają zastosowanie szczególne warunki przewozu właściwych przewoźników.

ROZDZIAŁ A PODRÓŻNI INDYWIDUALNI

WARUNKI PRZEWOZU

11 Bilety

Wydawane są bilety bezpośrednie i bilety wewnętrzne.

11.1 Bilety bezpośrednie wydawane są od miejscowości wyjazdu położonej w kraju ich wydania albo od punktu granicznego, do którego pasażer posiada bilet lub kilka biletów.

11.2 Bilety bezpośrednie mogą być wystawiane w jednym kierunku lub „tam i z powrotem” w ramach tego samego systemu taryfowego, a także od miejsca wyjazdu położonego w innym kraju do miejsca przeznaczenia znajdującego w kraju przewoźnika wydającego bilet, o ile nie jest to sprzeczne z przepisami wewnętrznymi organów finansowych tego przewoźnika.

11.3 Bilety bezpośrednie mogą być wydane na przejazd od i do miejscowości położonych poza krajem ich wydania.

11.4 Bilety wewnętrzne wystawiane są od i do miejscowości położonych na terenie jednego kraju (z wyjątkiem połączeń, o których mowa w ust. 11.1 niniejszych Szczegółowych warunków).

Nie dotyczy to relacji między miejscowościami położonymi na terenie kraju wydającego bilet.

11.5 Dokumenty przewozu na przejazd „tam i z powrotem” mogą być wydawane:

- na tę samą drogę przejazdu w kierunku „tam” i w kierunku powrotnym,
- na drogę przejazdu w kierunku powrotnym inną niż droga przejazdu w kierunku „tam”,
- na przejazd w kierunku powrotnym od stacji wyjazdu innej niż stacja przeznaczenia przy przejeździe w kierunku „tam”,
- na przejazd do stacji przeznaczenia przy przejeździe w kierunku powrotnym innej niż stacja wyjazdu w kierunku „tam”.

11.6 Bilet (bezpośredni lub wewnętrzny) może być wydany tylko w relacji bezpośredniej.

11.7 Zasadniczo każdemu indywidualnemu pasażerowi wydawany jest oddzielny bilet.

Jeżeli jednak kilka osób podróżuje wspólnie, na warunkach określonych w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikacjach, wówczas na wydany bilet musi być wpisana liczba osób podróżujących wspólnie.

12 Zakup biletów

Bilety można nabyć w punktach sprzedaży wyznaczonych przez przewoźnika. Dla niektórych ofert i/lub dla niektórych relacji, termin zakupu biletu może być ograniczony.

13 Wydanie biletów

Bilety wydawane są najwcześniej 3 miesiące przed pierwszym dniem ich ważności. Termin ten może być wydłużony do 11 miesięcy.

W wyjątkowych przypadkach, termin przedsprzedaży może być skrócony (np. zmiana rozkładu jazdy, oferty specjalne).

Pasażer przed rozpoczęciem podróży może także nabyć bilet na przejazd w kierunku powrotnym, o ile nie pozostaje to w sprzeczności z przepisami kraju jego wydania.

14 Termin ważności biletów

- 14.1** Bilety, które mają datę oraz godzinę odjazdu i przyjazdu pasażera są ważne przez czas podróży pasażera pociągiem lub wagonem do miejsca docelowego.
- 14.2** Bilety, które nie mają tych informacji ważne są 4 dni w przypadku sprzedaży biletów w kraju z obszaru stosowania CIV⁵ lub 15 dni w przypadku sprzedaży biletów w kraju z obszaru stosowania SMPS.
Przewoźnicy, na zasadzie umów dwustronnych lub wielostronnych, mogą ustalić krótszy lub dłuższy termin ważności tych dokumentów.
- 14.3** Termin ważności biletu rozpoczyna się w dniu wskazanym przez pasażera i wpisany jest przez punkt sprzedaży na bilecie.
Pierwszy dzień ważności biletu liczony jest, jako pełny dzień. Pasażer może rozpocząć podróż dowolnego dnia w terminie ważności biletu, natomiast musi ją zakończyć najpóźniej pociągiem, który – zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy - przyjeżdża do stacji przeznaczenia w ostatnim dniu ważności biletu, najpóźniej do godziny 24.00.
Dla niektórych przewozów Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać odstępstwa od ogólnie obowiązujących zasad.
- 14.4** Termin ważności dokumentu przewozu może być bezpłatnie przedłużony, jeżeli dokument ten nie mógł być wykorzystany w przewidzianym terminie ważności z istotnych przyczyn (choroba, nieszczęśliwy wypadek itp.).
W takim przypadku zastosowanie mają przepisy obowiązujące w kraju przewoźnika wydającego bilet.

UWAGA:

Na PKP bez podania istotnych przyczyn, może być przedłużony wyłącznie termin ważności biletu wystawionego w relacji „T i P” nie więcej niż jeden raz na stacji powrotnej, przy czym czas przedłużenia nie powinien przekraczać okresu jednego miesiąca.

W przypadku, gdy pasażer zwraca się do punktu sprzedaży PKP, w którym nabył bilet, o zmianę jego terminu ważności na wcześniejszy, punkt ten dokonuje bezpłatnej (bez potrąceń) wymiany biletu.

Wymiany tej można dokonać najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień ważności biletu.

W takim przypadku pasażerowi wystawiany jest nowy bilet. Na odwrotnej stronie pierwotnego biletu punkt sprzedaży zamieszcza adnotację w brzmieniu: „Wymiana – wydano bilet numer.....” (wpisuje numer nowego biletu), i potwierdza dokonanie wymiany podpisem i odciskiem stempla. Pierwotny bilet należy dołączyć do sprawozdania kasowego. W przypadku, gdy między pierwotnym terminem zakupu biletu, a jego wymianą nastąpi zmiana kursu EUR, pasażer opłaca w złotych różnicę, jeżeli jest niedopłata lub otrzymuje różnicę, jeżeli jest nadpłata.

Jeżeli wraz z pierwotnym biletem wydany był dokument rezerwacyjny (bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia), w odniesieniu do tego dokumentu mają zastosowanie przepisy ust. 50.6 i 70.2 SCCT.

W odniesieniu do biletów wystawionych według Aneksów i ofert specjalnych mają zastosowanie odpowiednie przepisy dotyczące tych ofert.

15 Korzystanie z biletów

- 15.1** Za korzystanie z niektórych pociągów lub wagonów (z miejscami do siedzenia, do leżenia, sypialnych itp.) pobierane są opłaty dodatkowe/dopłaty.
- 15.2** W relacjach, w których nie kursują wagony klasy wyższej, bilety na przejazd ważne są w wagonach klasy niższej i opłata powinna być obliczona za przejazd w tej klasie.
- 15.3** W przypadku istnienia alternatywnych dróg przewozu, przejazd musi odbyć się w całości jedną z dróg, wskazanych w dokumentach taryfowych. W trakcie podróży zmiana drogi przewozu na inną, podaną w dokumentach taryfowych nie jest dozwolona.

---

⁵ W przypadku LG, LDZ, EVR, TCDD termin ważności biletów wynosi 15 dni.

- 15.4** Bilety bezpośrednie lub wewnętrzne wystawiane manualnie ważne są tylko wraz z okładką, w której powinny być umieszczone. Bilety na przejazd wystawiane elektronicznie, ważne są bez okładki (tylko w rosyjskim wariantcie).
- 15.5** W przypadku biletu wydanego na przejazd „tam i z powrotem”, bilet na przejazd w kierunku „tam” traci ważność, jeżeli pasażer rozpoczął przejazd w kierunku powrotnym.
- 15.6** Dokumenty przewozu wydane przez SNCF we Francji ważne są na ich własnych odcinkach w ciągu 24 godzin od momentu ich skasowania, natomiast bilety wydane przez Trenitalia (FS) we Włoszech są ważne w ciągu 4 godzin od momentu ich skasowania.
- 15.7** Opłaty za przejazd między różnymi stacjami kolejowymi w obrębie tego samego miasta (np. Paryża, Londynu, Wiednia, Kijowa, Moskwy) nie są wliczane w cenę biletu.
- 15.8** Pasażer zobowiązany jest posiadać przy sobie wszystkie dokumenty przewozu do czasu zakończenia podróży (bilety na przejazd, dokumenty rezerwacyjne, dopłaty lub dopłaty typu Aufpreis itp.), a także niezbędne dokumenty poświadczające uprawnienie do ulgowego przejazdu (krajowe legitymacje uprawniające do ulgi, legitymacja inwalidy itp.).

16 Zmiana trasy

- 16.1** Przy zmianie drogi przewozu na podstawie biletów bezpośrednich lub wewnętrznych wydawany jest kwit na dopłatę CIV/SMPS, o ile punkt sprzedaży, do którego zgłoszono zamiar zmiany drogi przejazdu, dysponuje niezbędnymi dokumentami taryfowymi. W innych przypadkach stosuje się przepisy wewnętrzne obowiązujące w kraju danego przewoźnika.
Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wyjątki od tej zasady.
- 16.2** W razie zmiany drogi przewozu pobierana jest opłata wynikająca z różnicy cen między ceną biletu za pierwotną relację w jednym kierunku a ceną biletu za nową relację. Przy naliczaniu różnicy należności uwzględniane są uprawnienia do ulgi, z wyjątkiem ulg stosowanych przez niektórych przewoźników w relacjach „tam i z powrotem”.
Różnica opłat obliczana jest dla przejazdu rozpoczynającego się w punkcie taryfowym, w którym rozchodzą się dwie drogi przewozu (lub na trasie położonej przed tym punktem) i kończącego się w punkcie taryfowym, w którym drogi te łączą się ponownie (lub w punkcie położonym za nim).
Przy przejazdach dzieci uwzględniane są ulgi dla dzieci, zgodnie z postanowieniami ust. 31.

17 Zmiana przewoźnika

Przy równoległej obsłudze danego odcinka przez kilku różnych przewoźników, zmiana przewoźnika bez zmiany biletu jest możliwa tylko w przypadku istnienia odpowiednich uzgodnień między nimi.

W przypadku braku takich uzgodnień, pasażer zobowiązany jest do nabycia nowego biletu na warunkach określonych przez wybranego przez niego przewoźnika. Przewoźnik ten może także ustalić, że wystarczające jest nabycie dodatkowego dokumentu do posiadanego już biletu na przejazd.

18 Przejście do wagonu klasy wyższej lub do pociągu wyższej kategorii

- 18.1** Przy przejściu do wagonu wyższej klasy lub do pociągu wyższej kategorii na podstawie biletu bezpośredniego lub wewnętrznego, wydawany jest kwit na dopłatę CIV/SMPS, o ile punkt sprzedaży, w którym zgłoszono chęć zmiany, dysponuje niezbędnymi dokumentami taryfowymi. W innych przypadkach stosuje się przepisy wewnętrzne obowiązujące danego przewoźnika.
Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wyjątki od tej zasady. Kwit na dopłatę wydaje się tylko na przejazd w jednym kierunku – albo na

wskazaną na bilecie całą drogę przejazdu albo tylko na część drogi przejazdu (*chodzi o tę część drogi, która uwzględniona jest w taryfach będących w posiadaniu punktu sprzedaży przyjmującego wniosek o dokonanie zmiany; w razie przejścia do wagonu klasy wyższej lub do pociągu wyższej kategorii w relacji „tam i z powrotem”, wystawiane są oddzielne kwity: na przejazd w kierunku „tam” i na przejazd w kierunku powrotnym.*

- 18.2** W razie zmiany, o której mowa wyżej, pobiera się różnicę należności między opłatą za bilet na przejazd w jedną stronę w klasie wagonu lub kategorii pociągu, do której pasażer zamierza przejść, a opłatą określoną na bilecie wydanym pierwotnie. Przy ustalaniu tej opłaty uwzględnia się ew. ulgę, z jaką wydany był pierwotny bilet. Wyjątek stanowią ulgi stosowane przez niektórych przewoźników na przejazd „tam i z powrotem”.

Przy przejazdach dzieci uwzględniane są właściwe ulgi uzależnione od wieku dziecka, zgodnie z postanowieniami ust. 31.

19 – 20 (vacat)

21. Przerwy w podróży

W ramach terminu ważności biletu pasażer zasadniczo ma prawo przerywać podróż dowolną ilość razy bez konieczności dokonywania jakichkolwiek formalności. Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wyjątki od tej zasady.

Przerwa w podróży nie powoduje przedłużenia terminu ważności dokumentu przewozu. Pasażer, który przerwał podróż, może ją wznowić tylko od stacji, na której nastąpiła przerwa lub od stacji położonej na tej części drogi, na której przejazd nie był jeszcze realizowany.

Na odcinkach BC, CFM, EVR, KZH, RZD i UZ wymagane jest, aby pasażer w ciągu 3 godzin po przybyciu pociągu przedstawił swój bilet w kasie biletowej żeby otrzymać stosowną adnotację.

Przy wznawianiu podróży bądź przy przesiadce do wagonu sypialnego pasażer powinien posiadać ważny bilet na rezerwację miejsca.

22 – 30 (vacat)

31. Ulgi dla dzieci

- 31.1** Przy stosowaniu poniższych postanowień, kryterium dla [ustalenia] wieku dziecka jest jego wiek w dniu rozpoczęcia podróży. Dzieci w wieku poniżej 4 lat, podróżujące w towarzystwie osoby dorosłej, przewożone są bezpłatnie o ile nie zajmują oddzielnych miejsc.

Dzieci w wieku poniżej 12 lat uiszczą połowę opłaty przewidzianej dla osoby dorosłej (taryfa „dziecko”).

Jeżeli jednak dla dziecka w wieku do 4 lat żąda się oddzielnego miejsca należy zastosować opłatę według taryfy „dziecko”.

W wagonach, w których przewidziana jest obowiązkowa rezerwacja miejsca, w celu zajęcia przez dziecko oddzielnego miejsca, należy kupić dokument rezerwacyjny. Zniżka od ceny dokumentu rezerwacyjnego nie przysługuje (pkt 50.5)

W niektórych krajach mogą obowiązywać specjalne warunki regulujące przejazd dzieci bez osoby towarzyszącej. W takich przypadkach priorytetem jest przejazd na podstawie biletu międzynarodowego.

Oferty specjalne, warunki taryfowe dla cen globalnych, a także przepisy taryfowe regulujące przewozy wewnętrzne mogą zawierać odstępstwa.

31.2 Granice wieku dzieci

Przewoźnik	Granice wieku				Komentarz
	Przejazd bezpłatny dziecka (wiek poniżej)	Oplata dla dziecka (wiek poniżej)	Samodzielny przejazd (wiek powyżej)	Osoba towarzysząca dziecku (wiek powyżej)	
BDZ	6 lat	12 lat	10 lat		
BC	4 lata	12 lat	12 lat	18 lat	
CD	6 lat	18 lat	6 lat	10 lat	Wiek dziecka powyżej 15 lat należy potwierdzić ważnym dokumentem tożsamości.
CFL	6 lat	12 lat	6 lat		
CFF/SBB	6 lat	16 lat	6 lat		A także prywatni przewoźnicy SBB.
CFM	4 lata	12 lat	16 lat	16 lat	
CFR CALATORI	4 lata	12 lat	18 lat	18 lat	
DB	6 lat	15 lat	6 lat	18 lat	
DSB	6 lat	16 lat	6 lat		
EVR					
HZ	6 lat	12lat	6 lat		
KZH					
LG	4 lata	12 lat	4 lata		
LDG	4 lata	12 lat	Brak określonych granic dla EWT	18 lat	
MÁV-START/ GYSEV	6 lat	14 lat	10 lat	18 lat	
MZ	4 lata	12 lat	4 lata		
NS	4 lata	12 lat	12 lat	18 lat	
ÖBB	6 lat	15 lat	6 lat	Brak określonych granic dla EWT	łącznie z prywatnymi przewoźnikami ÖBB
PKP	4 lata	12 lat	13 lat	18 lat	"PKP Intercity" i przewoźnicy polscy honorujący bilety międzynarodowe (patrz SCIC-PKP).
RENFE	4 lata	12 lat	4 lata		
RZD / FPC	4 lata	12 lat	12 lat	18 lat	
SJ	7 lat	20 lat	7 lat		
SNCB	6 lat	12 lat	6 lat	12 lat	
SNCF	4 lata	12 lat	4 lata		
SV	6 lat	14 lat	6 lat		
SZ	6 lat	12 lat	6 lat		
TCDD	4 lata	12 lat	4 lata		

Trainose	4 lata	12 lat	12 lat		
Trenitalia	4 lata	12 lat	nie dotyczy		
UZ	4 lata	12 lat	14 lat	18 lat	Dla przejazdu w komunikacji międzynarodowej SCIC EWT
VR	6 lat	17 lat	6 lat		
VY	6 lat	18 lat	6 lat		dzieci bez osoby dorosłej mają zniżkę tylko w 2 klasie
ZFBH	4 lata	12 lat	4 lata		
ZPCG	6 lat	14 lat	6 lat		
ZRS	4 lata	12 lat	4 lata		
ZSSK	6 lat	16 lat	6 lat	16 lat	

32 Ulgi specjalne

Ulgi specjalne dla określonych kategorii pasażerów, z informacją o ich wymiarze oraz warunkach stosowania, wymienione są w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikacjach.

UWAGA:

Przy odprawie na PKP do krajów wschodnich stosowane są ulgi od opłat bazowych EWT, wynikające z „Porozumienia w sprawie specjalnych warunków taryfowych na przewóz osób” (tzw. ulgi bazowe), które od 09.12.2018 r. wynoszą na odcinkach poszczególnych przewoźników:

BC - nie udzielają ulg (z wyjątkiem ofert specjalnych);

EVR – nie udzielają ulg;

CFM – 10%;

KZH – 50%;

LDZ – 20%;

LG – 30%;

PKP – 15% – z wyjątkiem komunikacji bezpośredniej; PKP – RZD, w której obowiązuje ulga 25%, PKP – UZ, w której obowiązuje ulga 30% (z wyjątkiem ofert specjalnych);

RZD – 15% – z wyjątkiem komunikacji bezpośredniej PKP – RZD, w której obowiązuje ulga 25%;

UZ – 30%.

Ww. ulgi nie mają zastosowania przy wydawaniu biletów wewnętrznych oraz biletów wystawianych zgodnie z Aneksami specjalnymi do SCIC-EWT.

33 – 35 (vacat)

36 Obliczanie opłat za przejazd

36.1 Opłata za przejazd ustalana jest na podstawie przepisów taryfowych obowiązujących w dniu wydania biletu.

Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje określają gdzie i w jakiej formie publikowane są opłaty za przejazd osób dorosłych. Opłaty za przejazd obliczane są zgodnie z ust. 36.2 i 36.3, dla każdego przewoźnika i relacji, z uwzględnieniem odległości taryfowej oraz klasy wagonu.

36.2 Bilety bezpośrednie na przejazd:

36.2.1 w jednym kierunku:

stosuje się opłatę wskazaną przez przewoźnika,

36.2.2 w kierunku „tam i z powrotem” tą samą drogą:

stosuje się podwojoną opłatę za przejazd w jednym kierunku lub opłatę specjalną, za przejazd „tam i z powrotem”, wskazaną przez przewoźnika,

36.2.3 „tam i z powrotem” różnymi drogami:

- jeżeli przy przejeździe „tam” pasażer korzysta z usług innego przewoźnika niż przy przejeździe powrotnym – dla każdego przejazdu stosuje się opłatę za przejazd w jednym kierunku podaną przez danego przewoźnika,
- jeżeli przy przejeździe „tam” i przy przejeździe powrotnym pasażer korzysta z usług tego samego przewoźnika, pobiera się:
  - opłatę za przejazd w jednym kierunku zarówno w relacji „tam”, jak i w kierunku powrotnym w przypadku, gdy nie obowiązuje specjalna opłata za przejazd „tam i z powrotem”,
  - połowę opłaty przewidzianej za przejazd „tam i z powrotem” – zarówno dla przejazdu „tam”, jak i w kierunku powrotnym w przypadku, gdy podana jest specjalna opłata dla przejazdu „tam i z powrotem”.

36.2.4 „tam i z powrotem” w przypadku, gdy miejscowość rozpoczęcia podróży w kierunku powrotnym jest inna od miejscowości przeznaczenia przejazdu w kierunku „tam” lub jeżeli miejscowość przeznaczenia przejazdu w kierunku powrotnym jest inna od miejscowości wyjazdu w kierunku „tam”:

- dla przewoźnika lub przewoźników, któremu/którym podlegają ww. miejscowości za każdy odcinek pobiera się opłatę za jednorazowy przejazd.
Jeżeli jednak stacje te są jednocześnie punktami granicznymi lub jeżeli obsługują tę samą miejscowość, opłatę oblicza się zgodnie z postanowieniami ust. 36.2.3,
- dla wszystkich pozostałych przewoźników – stosuje się obliczanie opłaty zgodnie z ust. 36.2.2. i 36.2.3.

36.3 Bilety wewnętrzne

Jeżeli poszczególni przewoźnicy stosują szczególne przepisy przy obliczaniu opłat za bilety wewnętrzne, odpowiednie regulacje podane są w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikacjach danych przewoźników. We wszystkich innych przypadkach zastosowanie mają postanowienie z ust. 36.2.

36.4 Dzieci

Dzieci, o których mowa w ust. 31, płacą połowę opłaty przewidzianej za przejazd osoby dorosłej. Jednakże w odniesieniu do tras morskich i autobusowych lub niektórych ofert taryfowych, mogą być stosowane opłaty specjalne.

36.5 Psy

Przewoźnicy z obszaru stosowania CIV na przewóz psa wydają bilet. Opłata za przewóz psa wynosi połowę ceny biletu na przejazd w jednym kierunku lub na przejazd „tam i z powrotem”, osoby dorosłej w wagonie 2 klasy, niezależnie od klasy wagonu (1 czy 2), w jakim realizowany jest przejazd. Za przewóz psa nie pobiera się ponadto żadnej opłaty dodatkowej. Przewoźnicy z obszaru stosowania SMPS za przewóz psa nie pobierają opłaty i nie wydają biletu.

W pociągach z cenami globalnymi mogą obowiązywać przepisy szczególne.

36.6 Opłaty dodatkowe

W niektórych przypadkach do opłat za przejazd dolicza się ew. opłaty dodatkowe (dopłaty lokalne, opłaty portowe itp.), podane w odpowiednich Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikacjach. Jeżeli nie postanowiono inaczej, od wskazanych opłat dodatkowych nie są udzielane ulgi przejazdowe (w tym również ulgi dla dzieci).

37 Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji

Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji jest dopuszczalne.

Przewoźnicy mogą jednak odmówić pasażerom tego prawa, ograniczyć je lub podporządkować określonym warunkom.
Tylko faktyczni pasażerowie mają prawo do korzystania z indywidualnych uprawnień do ulg.
Za pozostałe miejsca w przedziale pobierana jest pełna opłata za przejazd (wraz z ewentualnymi opłatami dodatkowymi).

38– 40 (vacat)

41 Przewóz psów i innych małych zwierząt domowych

W wagonach pasażerskich mogą być przewożone psy, po uiszczeniu odpowiedniej opłaty (w przypadku przewoźników stosujących przepisy CIV), jeśli są one trzymane na kolanach lub przewożone są na podłodze wagonu, na smyczy i w kagańcu, w sposób niezagrażający otoczeniu. Pasażer przewożący psa zobowiązany jest do sprawowania nad nim nadzoru i ponosi odpowiedzialność za szkody przez niego wyrządzone.

Ponadto dopuszcza się przewóz małych psów i innych małych zwierząt domowych, jeżeli są one przewożone w klatkach, pudłach, koszach lub innych przeznaczonych do tego celu pojemnikach, wykluczających możliwość wyrządzenia szkody, ew. zabrudzenia wagonu lub bagażu podręcznego. Pojemniki muszą być umieszczone na kolanach pasażera lub w miejscach przeznaczonych na bagaż podręczny. Przewóz tych zwierząt jest bezpłatny.

Dopuszcza się przewóz ww. zwierząt w wagonach sypialnych, z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych, jeżeli właściciel psa i ew. osoby towarzyszące, wykupiły bilety na przejazd i bilety na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia na wszystkie miejsca w przedziale.

Przewoźnicy w obszarze stosowania przepisy SMPS dopuszczają przewóz zwierząt w specjalnych przeznaczonych do tego celu pojemnikach, jako bagaż podręczny na miejscach przeznaczonych do przewozu bagażu, bez konieczności wykupienia wszystkich miejsc w przedziale.

Przewóz takich zwierząt (z wyjątkiem psów-przewodników niewidomych) nie jest dozwolony w komunikacji do/z Norwegii.

W Szwecji każdy podróżny może nieodpłatnie przewozić max. dwa psy lub inne małe zwierzęta domowe w specjalnie do tego przeznaczonym i oznakowanym przedziale w wagonie 2 klasy. Zabroniony jest przewóz psów i innych małych zwierząt domowych w wagonach sypialnych, wagonach z miejscami do leżenia i wagonach restauracyjnych.
W Dani każdy płaćący pasażer może przewieźć tylko jednego psa.

W Czechach i Słowacji przewóz psów i małych zwierząt domowych jest zabroniony w wagonach 1 klasy oraz w wagonach sypialnych. Nie dopuszcza się do przewozu psów w wagonach sypialnych i do leżenia obsługiwanych przez operatora węgierskiego.

W pociągach uruchamianych przez UZ i FPK dopuszcza się przewóz jednego dużego psa lub max. dwóch małych psów lub dwóch małych zwierząt domowych w jednym przedziale.

Przewoźnicy uczestniczący w przejeździe pociągu nocnego mogą ustalać inne warunki przewozu zwierząt.

42 Bagaż podręczny

Każdy pasażer może zabrać ze sobą w podróż, jako bagaż podręczny, rzeczy osobiste lub przedmioty niezbędne w podróży.
Każdy pasażer może przewozić bezpłatnie łatwe do przeniesienia rzeczy (bagaż podręczny), jeśli nie jest to sprzeczne z przepisami celnymi i administracyjnymi.

Całkowita waga bagażu podręcznego, który może być przewożony bezpłatnie w wagonie, nie może przekroczyć:

- 36 kg dla dorosłego lub na każdy dokument przewozowy;
- 15 kg dla dzieci do lat 12.

Rozmiary każdej sztuki bagażu podręcznego nie mogą przekraczać 200 cm (np. 100 x 40 x 60 cm).

Podczas podróży bagaż podręczny nadzoruje pasażer i ponosi on odpowiedzialność za szkody wynikłe z jego przewozu, jeżeli nie udowodni, że szkoda powstała z winy przewoźnika bądź towarzystwa żeglugowego.

Zabrania się przewozić:

- a) przedmioty mogące uszkodzić lub zanieczyścić wagon, pasażerów lub ich rzeczy,
- b) materiały łatwopalne, samozapalne, wybuchowe, żrące, radioaktywne i trujące,
- c) nabita broń palna,
- d) przedmioty mogące spowodować choroby oraz przedmioty o nieprzyjemnym zapachu,
- e) przedmioty niedopuszczone do przewozu na podstawie przepisów celnych lub innych,
- f) zwierzęta, za wyjątkiem psów i innych małych zwierząt domowych (patrz ust. 41).

Pasażer ponosi odpowiedzialność za naruszenie tych postanowień i zobowiązany jest do zrekompensowania ew. szkód poniesionych przez przewoźnika.

W pociągach DB każdy pasażer może zabrać ze sobą tylko dwie sztuki bagażu ręcznego.

43 Rowery

Pasażer może przewozić, jako bagaż podręczny, złożony i zapakowany rower, jeżeli mieści się on na miejscu przeznaczonym do przewozu bagażu podręcznego.

Zasady przewozu rowerów są określone w Szczegółowych warunkach przewoźników.

44 Rezerwacja i zajęcie miejsca

Wydawnictwa publikujące rozkłady jazdy pociągów informują o tym, czy i na jakich warunkach dokonuje się rezerwacji miejsc w określonych pociągach.

Kwestię przydzielania miejsc regulują przepisy każdego przewoźnika.

Pasażer ma prawo oznaczyć, że wolne miejsce zostało przez niego zajęte. Pasażer, który opuścił swoje miejsce bez oznaczenia go w widoczny sposób, że pozostaje ono nadal zajęte, traci prawo do zajęcia tego miejsca.

45 Zwroty należności

UWAGA:

Przy odprawie na PKP do krajów wschodnich (BC, CFM, EVR, KZH, LDZ, LG, RŽD, UZ) stosowane są postanowienia „Porozumienia w sprawie specjalnych warunków taryfowych na przewóz osób”, w związku z tym przy zwrotach stosuje się przepisy dla przewoźników SMPS

45.1 Należność za bilet może być zwrócona, w całości lub części, jeżeli jest on niewykorzystany lub wykorzystany tylko częściowo.

Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą wykluczyć zwroty należności za przejazd, za miejsca sypialne lub do leżenia lub uregulować powyższe na określonych warunkach.

- 45.2** W przypadku ceny globalnej zwrot należności za częściowo niewykorzystany bilet jest wykluczony, z wyłączeniem przypadków przerwania podróży z powodu choroby albo nieszczęśliwego zdarzenia.
- 45.3** Wnioski o zwrot należności za niewykorzystany bilet rozpatrywane są przez przewoźnika, który ten bilet wydał lub na rzecz, którego został on wydany. Każdy przewoźnik udostępnia pasażerom adresy innych przewoźników (Załącznik V), na które powinien być - w danym przypadku - wysłany wniosek o zwrot należności, ew. sam przekazuje taki wniosek do właściwego przewoźnika.
- 45.4** Do wniosku o zwrot należności muszą być dołączone oryginały biletów podlegające zwrotowi - wraz z okładką, o ile tak zostały wydane. Do wniosku o zwrot należności, zgodnie z pkt. 45.2, należy koniecznie przedłożyć bilety z adnotacją o przyczynie przerwania podróży sporządzoną przez przewoźnika i zaświadczenie lekarskie.
- 45.5** Wnioski do których są dołączone bilety zniszczone lub uszkodzone w sposób uniemożliwiający ich odczytanie lub z poprawionymi danymi mogą zostać odrzucone.
- 45.6** Niewykorzystanie lub częściowe wykorzystanie biletu lub dokumentu rezerwacyjnego musi być na nim poświadczane przez właściwego przewoźnika. Jeżeli wskazane dokumenty nie zawierają wymaganej adnotacji, do wniosku o zwrot należności należy dołączyć odpowiednie dokumenty poświadczające ich całkowite niewykorzystanie lub częściowe wykorzystanie (zaświadczenia lekarskie, inne bilety na podstawie, których faktycznie odbył się przejazd itp.).
- 45.7** Przy zwrocie należności za bilet potrącana jest opłata manipulacyjna. Wysokość kwoty potrącenia ustalana jest przez przewoźnika, dokonującego zwrotu.

UWAGA:

Na PKP zwrot należności za całkowicie niewykorzystany bilet (również grupowy), wydany przez PKP i poświadczony w terminie jego ważności dokonywany jest w każdej kasie biletowej, po potrąceniu 10% tytułem odstępnego, od każdego biletu.

W przypadkach spornych zwrot dokonywany jest w drodze pisemnej reklamacji.

W przypadku poświadczanego biletu częściowo niewykorzystanego, zwrot należności dokonywany jest wyłącznie w drodze reklamacji. Dotyczy to również przejazdu grupowego, jeżeli z biletu korzystała mniejsza liczba uczestników (o ile grupa nie uiściła opłaty minimalnej za przejazd i o ile zwrot opłat za częściowo niewykorzystany bilet nie spowoduje naruszenia opłaty minimalnej). Wówczas przewodnik grupy obowiązany jest przedłożyć bilet grupowy do poświadczenia upoważnionemu pracownikowi stacji. Adnotacji takiej może dokonać także kierownik pociągu (konduktor) lub konwojent wagonu sypialnego.

W zastosowaniu postanowień niniejszego ustępu za jeden bilet uważa się wszystkie dokumenty odnoszące się do jednego przejazdu, a więc bilet na przejazd wraz z ew. dokumentami dodatkowymi wydawanymi np. przy zmianie klasy wagonu, kategorii pociągu lub zmianie drogi.

46 Wymiana i przyjęcie biletu z powrotem

Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać, w przypadku niektórych biletów zwłaszcza z cenami globalnymi, postanowienia szczególne w zakresie warunków przyjęcia biletu z powrotem i jego wymiany.

UWAGA:

Na PKP – do odwołania – nie dokonuje się operacji „przyjęcia biletu z powrotem”, ani wymiany innej niż określona w ust. 14.3. (tj. w związku ze zmianą terminu ważności biletu na wcześniejszy).

47- 49 (vacat)

50 Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych

Przewoźnicy mogą ustalić, że korzystanie z wagonów z miejscami do siedzenia w pociągach nocnych, możliwe jest wyłącznie za określoną dopłatą. Ponadto mogą oni

określić zasady dostępności miejsc w wagonach sypialnych, z miejscami do leżenia i do siedzenia w porze dziennej w pociągach nocnych.

50.1 Korzystanie z miejsc

Pociągi składające się z wagonów z miejscami sypialnymi, do leżenia i do siedzenia, z których korzystanie jest dozwolone przy spełnieniu określonych warunków, powinny być specjalnie oznaczone przez przewoźników w rozkładach jazdy pociągów.

Za korzystanie z miejsc w wagonach z miejscami sypialnymi, do leżenia i do siedzenia pobierane są opłaty dodatkowe (za miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia). Zabrania się przejazdu pasażerom w tych wagonach, jeżeli nie wykupili oni wskazanych opłat dodatkowych. Dotyczy to również przejść i przedsiónek w tych wagonach.

Bilety na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia są ważne tylko łącznie z biletem na przejazd, we wskazanym dniu, w pociągu i w wagonie.

W niektórych wagonach z miejscami sypialnymi, do leżenia i do siedzenia obowiązują bilety z ceną globalną, zawierającą rezerwację i dopłatę. Wsiadanie i wysiadanie do/z tych wagonów może być ograniczone.

50.2 Sprzedaż biletów na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia

Termin rozpoczęcia sprzedaży dokumentów rezerwacyjnych zależy od przepisów przewoźnika w punkcie odprawy.

50.3 Klasa wagonu i dokumenty przewozowe.

Bilety na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia, w zależności od oferty, wydawane są do wagonów 1 lub 2 klasy.

Do każdej rezerwacji w pociągu nocnym wymagany jest bilet na przejazd wystawiony na odpowiednią kategorię pociągu, klasę wagonu oraz relację, którą pasażer zamierza odbyć w wagonie sypialnym, z miejscami do leżenia bądź do siedzenia, zgodnie z poniższą tabelą:

Klasa wagonu	Liczba miejsc w przedziale	Kategoria miejsca	Bilet na przejazd
wagon sypialny			
czteromiejscowy	4	Quadruple 2/4	2 klasa
trzymiejscowy	3	Triple 2/3	2 klasa
dwumiejscowy	2	Double 1/2	1 klasa ¹⁾
jednomiejscowy	1	Single 1/1	1 klasa
Business	2	Double 1/2	1 klasa
Business	1	Single 1/1	1 klasa
wagon z miejscami do leżenia			
2 klasa	6	BC 6	2 klasa
2 klasa	4	BC 4	2 klasa
wagon z miejscami do siedzenia			
1 klasa		1/S A	1 klasa
2 klasa		2/S B	2 klasa

¹⁾ na odcinkach BDZ, CFR Călător, CD, HZ, MAV-START, MZ, VY, NSB, ÖBB, PKP, SBB, SJ, SV, SZ, UZ, ZPCG, ZSSK, TCDD obowiązuje bilet na przejazd klasy 2.

Przy przejeździe w przedziale dwumiejscowym, trzymiejscowym lub czteromiejscowym pasażer może nabyć bilet na przejazd w wagonie klasy 1 oraz dokument na rezerwację miejsca typu SINGLE (kategoria 1/1). Przy przejeździe dwóch pasażerów w przedziale trzymiejscowym lub czteromiejscowym mogą oni nabyć dwa bilety na przejazd w wagonie klasy 1 i dwa dokumenty rezerwacyjne typu Double (kategoria 1/2).

50.4 Rozpoczęcie podróży od/do stacji, niewskazanej w taryfie.

Jeżeli pasażer kończy przejazd w miejscu, które nie jest wskazane w tabelach do niniejszych SCIC-EWT, wówczas dopłatę nalicza się do następnego miejsca, wskazanego w tabelach.

Jeżeli pasażer rozpoczyna przejazd w miejscu, które nie jest wskazane w tabelach do niniejszych SCIC-EWT, wówczas dopłatę nalicza się od poprzedniego miejsca, wskazanego w tabelach.

50.5 Korzystanie z miejsc sypialnych, do leżenia i do siedzenia przez dzieci.

Każde miejsce sypialne może być zajęte przez maksymalnie dwie osoby, z których jedna nie ukończyła 10 roku życia.

Opłaty za przejazd dzieci, które korzystają z oddzielnego miejsca wskazane są w poniższej tabeli:

Liczba dzieci	Wiek dzieci	Korzystanie z miejsca sypialnego/miejsca do leżenia	Opłata dodatkowa za miejsce	Opłat za przejazd
1	do ukończonych 4 lat lub do 6 lat (zgodnie z ust. 31)	bez oddzielnego miejsca	bezpłatnie	bezpłatnie
		1 oddzielne miejsce	1 opłata normalna	1 x dziecko
1	od ukończonych 4 lat lub do 6 lat (zgodnie z ust. 31) do ukończonych 10 lat	bez oddzielnego miejsca	bezpłatnie	1 x dziecko
		1 oddzielne miejsce	1 opłata normalna	
1	od ukończonych 10 lat do ukończonych 12 lat (lub do taryfowej granicy wieku dzieci zgodnie z ust.31)	Zawsze oddzielne miejsce	1 opłata normalna	1 x dziecko
2	do ukończonych 4 lub 6 lat i do 12 lat	1 wspólne miejsce	1 opłata normalna	1 x dziecko
2	dwoje dzieci do ukończonych 4 lub 6 lat	1 wspólne miejsce	1 opłata normalna	1 x dziecko
		oddzielne miejsce	2 opłaty normalne	2 x dziecko

Dla dziecka korzystającego z oddzielnego miejsca do siedzenia należy nabyć dokument rezerwacyjny.

50.6 Wymiana dokumentów rezerwacyjnych na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia

Regulacja dot. przewoźników CIV:

Bezpłatna wymiana biletów na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia nie jest dokonywana. Każda wymiana uważana jest za zwrot (patrz ust. 50.7)

Regulacja dot. przewoźników SMPS:

Niewykorzystany bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, zawierający dane dot. przydzielonego miejsca, może być jeden raz wymieniony bezpłatnie na inny bilet w tej samej relacji i kategorii miejsca, bez zmiany przewoźnika, jeżeli:

- pasażer zgłosił się do dokonania wymiany nie później niż na 6 godzin przed terminem odjazdu pociągu wskazanym na bilecie zakupionym pierwotnie,

- nowa data wyjazdu przypada nie później niż 2 miesiące od daty wymiany dokumentu rezerwacyjnego.

Pokwitowanie, wydane łącznie z dokumentem rezerwacyjnym, należy również zwrócić.

UWAGA:

Dalsza wymiana bez dodatkowych opłat nie jest możliwa. Na PKP dopuszcza się również zmianę kategorii miejsca, z tym, że w przypadku zmiany na kategorię wyższą, podróżny dopłaca różnicę, a w przypadku zmiany na kategorię niższą kasa biletowa zwraca nadpłatę.

Na pierwotnym i nowo wydanym bilecie na miejsce sypialne lub do leżenia należy nanieść uwagę o przeprowadzonej wymianie.

Wysokość opłaty za bilet na miejsce sypialne lub do leżenia określa się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu przeprowadzenia wymiany.

Dokumenty rezerwacyjne na miejsce do siedzenia nie podlegają wymianie.

50.7 Zwrot należności za bilety na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia

Regulacja dot. przewoźników CIV:

Przy zwrocie należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia zwraca się:

- opłatę w pełnej wysokości, jeżeli miejsce nie zostało wykorzystane z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i zostało to przez niego poświadczane,
- opłatę po potrąceniu 10%, za każde miejsce, jeżeli miejsce zostało odwołane najpóźniej jeden dzień przed odjazdem pociągu,
- opłatę z potrąceniem 50%, za każde miejsce, jeżeli miejsce zostało odwołane w dniu odjazdu, jednakże nie później niż przed odjazdem pociągu.

W przypadku przedłożenia niewykorzystanego biletu w terminie późniejszym należność nie jest zwracana.

Regulacja dot. przewoźników SMPS:

Przy zwrocie należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia zwraca się:

- opłatę w pełnej wysokości, jeżeli miejsce nie zostało wykorzystane z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i zostało to przez niego poświadczane,
- opłatę z potrąceniem należności, określonej przez przewoźnika, jeśli miejsce zostało odwołane nie później niż na 6 godzin przed odjazdem pociągu.

W przypadku przedłożenia niewykorzystanego biletu w terminie późniejszym należność nie jest zwracana.

UWAGA:

Na PKP zwrotu należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, wydany przez PKP, stosowana jest regulacja dot. przewoźników SMPS, tj. opłata za miejsce sypialne lub do leżenia jest zwracana:

- 1) w pełnej wysokości, jeżeli miejsce nie zostało wykorzystane z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i zostało to przez niego poświadczane,*
- 2) z potrąceniem 10%:*
  - a) w każdej kasie biletowej:*
    - *za bilet całkowicie niewykorzystany z przyczyn leżących po stronie pasażera, jeżeli pasażer przedłożył bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, wydany na określony dzień i pociąg, w celu poświadczenia nie później niż na 6 godzin (odnośnie biletów grupowych, zgodnie z ust.70.2. – 5 dób) przed odjazdem pociągu,*
  - b) w ramach reklamacji:*
    - *za bilet całkowicie lub częściowo niewykorzystany przez pasażera wskutek przyczyn od niego niezależnych np. choroba, nieszczęśliwy wypadek, mających miejsce bezpośrednio przed odjazdem pociągu lub w czasie przejazdu (pod warunkiem przedłożenia zaświadczenia, potwierdzającego powyższe okoliczności),*
    - *za częściowo niewykorzystany bilet na miejsce dla grupy - jeżeli z biletu skorzystała mniejsza liczba uczestników, a bilet został przedłożony w celu poświadczenia, nie później niż na 5 dób przed odjazdem pociągu.*

Opłata za miejsce sypialne lub do leżenia *nie jest zwracana*, jeżeli:

- pasażer zrezygnował z podróży z przyczyn osobistych, ale bilet na miejsce przedłożył w celu poświadczenia później niż na 6 godzin (dla biletów grupowych - 5 dób) przed odjazdem pociągu,
- pasażer z przyczyn osobistych rezygnuje z dalszej podróży na stacji pośredniej.

Zamieszczając adnotację o niewykorzystaniu biletu na miejsce sypialne lub do leżenia, wraz z datą zwrotu należy wpisać na bilecie godzinę, o której bilet został przedłożony do poświadczenia.

Nie dokonuje się zwrotów za bilety na miejsca do siedzenia.

51. Przydzielenie pasażerowi innego miejsca.

Jeżeli pasażerowi przydzielono miejsce wyższej kategorii lub w wagonie innego przewoźnika z przyczyn leżących po stronie przewoźnika, dopłata nie jest pobierana.

Jeżeli pasażerowi przydzielono zastępczo miejsce sypialne lub do leżenia niższej kategorii i konduktor potwierdzi ten fakt na bilecie na miejsce sypialne lub do leżenia lub na kwicie do tego biletu, różnica w opłacie podlega wówczas zwrotowi.

52-60 (vacat)

ROZDZIAŁ B

GRUPY PODRÓŻNYCH PRZEWOŻONE POCIĄGAMI REGULARNEGO KURSOWANIA, STATKAMI LUB W RAMACH NIEKTÓRYCH PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH

61 Postanowienia ogólne

Przy przewozie grup stosuje się regulacje zawarte w rozdziale A, jeżeli nie są one sprzeczne z poniższymi postanowieniami.

O przejazd grupowy można ubiegać się tylko wówczas, gdy przewoźnik ma możliwość przewiezienia grupy pociągami regularnego kursowania, statkami lub autobusami.

Grupy mogą uzyskać ulgę, pod warunkiem że przejazd został opłacony przez co najmniej 6 osób dorosłych, przy czym opłata za dwoje dzieci liczona jest jak opłata za 1 osobę dorosłą.

Grupie powinien towarzyszyć przewodnik. Jest on odpowiedzialny za przestrzeganie przez uczestników grupy przepisów ustalonych przez zainteresowanych przewoźników oraz za poprawne zachowanie grupy.

Pasażerowie należący do jednej grupy muszą odbywać całą podróż wspólnie, tym samym pociągiem, statkiem lub autobusem, na który dokonana została rezerwacja.

Przewoźnicy zastrzegają sobie prawo do zawieszenia stosowania postanowień niniejszego rozdziału w pewnych okresach i w odniesieniu do niektórych pociągów, statków lub autobusów.

62 Ulgi przejazdowe

Ulgi dla grup wskazane są w Załączniku III. W Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikacjach mogą być przewidziane inne ulgi.

63 Ulgi dla dzieci

Za przewóz dzieci uiszcza się połowę opłat ulgowych przewidzianych dla osób dorosłych z tytułu przejazdu grupowego. W ofertach z cenami globalnymi i w odniesieniu do niektórych odcinków morskich mogą być stosowane opłaty specjalne.

W zastosowaniu niniejszych SCIC-EWT granice wieku dzieci stosuje się zgodnie z ust. 3. Jeżeli w opłatach za przejazd dla osób dorosłych zawarte są opłaty dodatkowe (w szczególności opłaty lokalne, opłaty portowe itp.), Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać dla dzieci inne opłaty niż połowa opłaty przewidzianej dla osób dorosłych.

64 Rezerwacja miejsc

Organizatorzy przejazdu grupowego zobowiązani są do jego zgłoszenia w punkcie odprawy na co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem podróży. Zgłoszenia dokonywane w terminie krótszym mogą być uwzględniane, jeżeli przewoźnik ma możliwość wykonania takiego przewozu.

Zgłoszenie przejazdu grupowego musi zawierać:

- nazwę (określenie) grupy,
- całą trasę przejazdu z wyszczególnieniem dat i godzin odjazdu pociągów, statków lub autobusów, z których grupa zamierza korzystać,
- dokładną liczbę uczestników grupy,
- kategorię miejsc,
- ew. zamówienie na korzystanie z posiłków,
- jeżeli jest to możliwe - nazwisko przewodnika grupy,
- adres i podpis zamawiającego przejazd,
- listę uczestników grupy dla przewoźników wydających bilety imienne (w ramach SMPS).

65 Zamawianie biletów

Wniosek na bilet grupowy musi być złożony, co najmniej 24 godziny przed terminem płatności (3 dni przed odjazdem pociągu) i powinien zawierać następujące dane:

- nazwę (określenie) grupy,
- całą trasę przejazdu i datę wyjazdu,
- ogólną liczbę członków grupy z wyszczególnieniem:
  - liczby pasażerów dorosłych,
  - liczby oraz wieku dzieci, które korzystają z ulgi dla dzieci,
- nazwisko przewodnika grupy,
- nazwisko, adres i podpis osoby zamawiającej przejazd.

Osoba zamawiająca przejazd grupowy jest odpowiedzialna za prawdziwość danych zawartych we wniosku.

66 Bilety

Na przejazd grupy wydawany jest bilet grupowy na całą drogę przejazdu albo oddzielnie na odcinki poszczególnych przewoźników (na przejazd w jednym kierunku, „tam i z powrotem”, przejazd drogą okrężną). Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać odstępstwa od ogólnie obowiązujących zasad.

Opłata za przejazd grupowy musi być uiszczona najpóźniej na 3 dni przed terminem odjazdu pociągu, o ile przewoźnik wydający bilet nie przewiduje innych specjalnych regulacji w tym zakresie.

67 Obliczanie opłaty za przejazd

Podstawą do obliczania opłaty za przejazd jest odległość stosowana przy odprawie pasażerów indywidualnych nawet, jeśli wpływa to na wybór trasy.

Opłaty za przejazd osób dorosłych obliczane są:

- zgodnie z postanowieniami ust. 36, z zastosowaniem ulg wynikających z Załącznika III, albo
- z zastosowaniem innych ulg wskazanych w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub innych publikacjach, ew. w inny sposób podanych do wiadomości przez przewoźników.

Dla określonych rodzajów połączeń mają zastosowanie ceny globalne. W tym przypadku grupa powinna jechać tym pociągiem, na który dokonano rezerwacji.

Jeżeli z powodu liczebności grupy wymagane są środki szczególne, uczestniczący przewoźnicy powinni informować o tym.

68 Zajmowanie całych przedziałów do wyłącznej dyspozycji grupy

Jeżeli grupa pasażerów zażąda jednego lub kilku całych przedziałów do wyłącznej dyspozycji grupy, bilet grupowy musi być wystawiony na wszystkie miejsca dostępne w tych przedziałach.

69 Wymiana i zwrot biletów grupowych

Wymiana, zwrot lub zwrot częściowy biletów grupowych dokonywane są dla przewoźników z obszaru stosowania CIV nie później niż na 3 dni przed odjazdem, a dla przewoźników z obszaru stosowania SMPS przed upływem terminu ważności, jeśli bilet jest odpowiednio poświadczony - z potrąceniem (*kwoty określonej przez przewoźnika*).

UWAGA:

Na PKP: bilety grupowe, wydane przez PKP można wymienić najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem terminu ważności biletu.

Zwrotu należności za całkowicie i częściowo niewykorzystane bilety grupowe (poświadczone) wydane przez PKP dokonuje się w terminie ich ważności (patrz Uwaga do ust. 45.7).

Dla ofert z ceną globalną obowiązują specjalne warunki wymiany i zwrotu.

70 Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych

70.1 Bilet na miejsce sypialne, do leżenia i do siedzenia

Dla każdej grupy pasażerów wydawany jest jeden bilet na miejsce sypialne, do leżenia i do siedzenia, jeśli wszyscy pasażerowie odbywają przejazd w tym samym wagonie na miejscach tej samej kategorii.

Jeśli uczestnicy grupy odbywają podróż w różnych wagonach lub na miejscach różnej kategorii, wówczas otrzymują oddzielny bilet na miejsce sypialne, do leżenia i do siedzenia na każdy wagon lub na miejsce danej kategorii.

Jeżeli wydaje się kilka biletów na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia, wówczas na każdym bilecie na miejsce rezerwowane należy wpisać numer/(ry) pozostałych biletów na miejsca.

70.2 Wymiana i zwrot

Przy zwrocie/wymianie niewykorzystanych biletów na miejsca sypialne i do leżenia mają zastosowanie przepisy poszczególnych przewoźników:

- dla przewoźników CIV obowiązują Aneksy specjalne SCIC-NT,
- dla przewoźników SMPS obowiązuje umowa SMPS.

UWAGA:

Na PKP zwrotu należności za niewykorzystane bilety grupowe na miejsca sypialne lub do leżenia, wydane przez PKP, stosowany jest termin dot. przewoźników SMPS, tj. nie później niż na 5 dób przed odjazdem pociągu (patrz ust.50.7).

71-74 (vacat)

ROZDZIAŁ C

POCIĄGI NADZWYCZAJNE I WAGONY SPECJALNE

- 75.** Zapytania dotyczące opłat i warunków przeprowadzenia, a także zgłoszenia i zamówienia przejazdów pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych należy kierować bezpośrednio do wydziałów poszczególnych przewoźników, wymienionych w Załączniku IV.

76-80 (vacat)

ROZDZIAŁ D ODPOWIEDZIALNOŚĆ

81. Odpowiedzialność za szkody cielesne i materialne

Kwestie odpowiedzialności przewoźnika w przypadku śmierci lub zranienia pasażerów, a także w przypadku zagubienia lub uszkodzenia bagażu podręcznego reguluje prawo kraju, w którym miał miejsce nieszczęśliwy wypadek lub zdarzenie. W przypadkach, jeśli nieszczęśliwy wypadek lub zdarzenie miało miejsce w kraju uczestniczącym w COTIF, a podróżny jest obywatelem kraju należącego do COTIF lub ma tam miejsce stałego pobytu, mają zastosowanie przepisy odpowiedzialności CIV.

82. Właściwość sądowa

Właściwe do rozpatrywania sporów są jedynie sądy w miejscu siedziby przewoźnika, świadczącego usługę przewozu, podczas której wydarzył się nieszczęśliwy wypadek.

83-115

(vacat)

Przewoźnicy uczestniczący w SCIC-EWT			
Przewoźnik; kod przewoźnika; obowiązujące prawo przewozowe		Dane dotyczące służb handlowych przewoźnika	
Skrót i kod przewoźnika	Nazwa przewoźnika	Adres pocztowy	a) Telephone b) E-Mail c) Fax
BDZ БДЖ 1152 CIV	Bulgarian Railways	BDZ Passengers 3, Ivan Wazov BG-1080 SOFIA	a) +359 885 931 775 b) pmindeva@bdz.bg
BC БЧ 0021 SMPS	Belorussian Railways	Belorussian Railways Head Office Ul. Lenina 17 BY-220030 MINSK	a) +375-172-25-48-60 b) ns@rw.by c) +375-172-27-56-48
CD ЧД 1154 CIV	Czech Railways JSC	Czech Railways JSC Head Office Passenger Transport Sales Department Nábřeží Ludvíka Svobody, 1222/12 CZ – 110 15 PRAGUE 1	+420-972-232- 235 b) EWT@gr.cd.cz c) +420-972- 233-306
CFL ЦФЛ 0082 CIV	Luxembourg Railways	Luxembourg Railways Service Activité Voyageurs Trains Activité Internationale Place de la Gare, 9 L - 1616 LUXEMBOURG	a) +352-4990-4810/ +352-4990-4811 b) jean.ewen@cfl.lu/ marc.loewen@cfl.lu c) +352-4990-4469
CFR CALATORI ЧФР 1153 CIV	Romanian Railways	a) SNTFC "CFR CALATORI" S.A International Traffic Regulations Department Bd. Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO-010873 BUCHAREST / Romania	a) +40-21-310 63 68 b) lili.coanda@cfrcalatori.ro c) elena.visoiu@cfrcalatori.ro c) +40-21-310 63 68
CFM ЧФМ 0023 SMPS	Moldavian Railways	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373-22 832040 b) cfm@railway.md
DB ДБ 1080 CIV	Deutsche Bahn AG	DB Fernverkehr AG International Pricing Management, V.FMV13 Stephensonstrasse, 1 D - 60326 FRANKFURT AM MAIN	a) +49-69-265-28760, b) roland.schmidt@ deutschebahn.com c) +49-69-265-7615
DSB ДСБ 1186 CIV	Danish State Railways	DSB Salg Markedsanalyse- og samarbejde International Sølvgade 40 DK - 1349 COPENHAGEN K	a) +45-33-54 25 45 b) shl@dsb.dk c) +45-33-54 45 69
EVR ЭВР 0026 SMPS	Estonian Railways	Eesti Raudtee Pikk Street 36 EE-15073 TALLINN	a) +372-615-86-10 b) raudtee@post.evr c) +372-615-87-10
FS Trenitalia ФС 0083 CIV	Italian Railways	Trenitalia S.p.A. Divisione Passeggeri LH Commerciale Mercato - Vendita Internazionale e Charter Divisione Passeggeri Regionale Commerciale Regionale Piazza della Croce Rossa 1 00161 ROME	a) international.sales@trenitalia.it b) segreteria.regionale@trenitalia.it
GYSEV	GYSEV Zrt./ Raaberbahn AG	Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt Raab-Ödenburg-Ebenfurter Eisenbahn AG	a) +36-99-577-365 b) plendvay@gysev.hu c) +36-99-577-384

Przewoźnicy uczestniczący w SCIC-EWT			
Przewoźnik; kod przewoźnika; obowiązujące prawo przewozowe		Dane dotyczące służb handlowych przewoźnika	
Skrót i kod przewoźnika	Nazwa przewoźnika	Adres pocztowy	a) Telephone b) E-Mail c) Fax
0043 CIV		Mátyás király u.19 H – 9400 SOPRON	
HML 3061 CIV	Hellenic Mediterranean Lines Shipping Company	Hellenic Mediteranean Lines Co. Ltd.4, Loudovikou Sq. P.O.Box 80057 GR – 18510 PIRAEUS	a) +30-210-4225341 b) +hml@otenet.gr c) +30-210-4223018, +30-210-4225317
HZ X3 1178 CIV	Croatian Railways	HZ – Hrvatske željeznice, d.o.o. Putnicki prijevoz Profitna jedinica Medjunarodni vlakovi Mihanoviceva 12 HR – 10000 ZAGREB	a) +385-1-378-3022 b) Miroslav.Fumic@hzpp.hr c) +385-1-4577-604
KZH K3X 0027 SMPS	Kazakh Railways	JC National Company "Kazakhstan Temir Zholy" Prospekt Pobedy 98 KZ – 010000 ASTANA	a) 007-3172-93-44-15 or 007-3172-93-45-80 b) temirzhol@railways.kz c) 007-3172-93-95-90 or 007-3172-93-59-29
LDZ ЛДЗ 0025 CIV	Latvian Railways	VAS Latvijas Dzelzceļš Gogola iela 3 LV – 1547 RIGA	a) +371-67234940 b) info@ldz.lv c) +371-67234327
LG ЛГ 0024 CIV	Lithuanian Railways	AB "Lietuvos Geležinkeliai" Keleiviu vežimo direkcija Mindaugo g. 12 LT-03603 VILNIUS	a) +370-5-269-20 92 b)passenger@litrail.lt, v.potapoviene@litrail.lt
MAV-START/ MAB-ШТАРТ 1155 CIV	MAV-START Rail Passenger Transport AG	MAV – START Rail Passenger Transport AG Sales Department Könyves Kálmán Krt.54-60 H – 1087 BUDAPEST	a) +36-1-511-1639 b) haragos.pal@mav-start.hu c) +36-1-511 1001
MZ Transport 1065 CIV	Macedonian Railways Transport Co	Macedonian Railways Transport Co Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE, Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
NS HC 1184 CIV	Dutch Railways	NS Internationaal BV Postbus 767 NL – 1000 AT Amsterdam	a) +31 6 22720197 b) ilona.gaasendam@ns.nl c) –
ÖBB ÖBB ОББ 1181 CIV	Austrian Federal Railways	ÖBB-Personenverkehr AG ÖBB-Personenverkehr AG Long Distance Traffic Am Hauptbahnhof 2 A – 1100 VIENNA	a) +43 664 6173499 (mobile) b) karl.winkler@pv.oebb.at
PKP PKP 1251 CIV	Polish State Railways AG	„PKP Intercity” S.A. Biuro Rozwoju Oferty i Produktów Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	a) +48 22 47 44 366 b) elwira.lesinska@intercity.pl
		„Przewozy Regionalne”, sp. z o.o. Biuro Handlowe ul. Kolejowa 1 PL – 01-217 Warszawa	a) +48 695 31 00 46 b) marcin.domagala@p-r.com.pl
RENFE РЕНФЕ 1171	Spanish Railways	RENFE- Alta Velocidad-Larga Distancia Distribucion y Servicios Comerciales Jefatura de Internacional, 1 Planta	a) +34-91-774 9621 b) jscarrascal@renfe.es c) +34-91-774 9653

Przewoźnicy uczestniczący w SCIC-EWT			
Przewoźnik; kod przewoźnika; obowiązujące prawo przewozowe		Dane dotyczące służb handlowych przewoźnika	
Skrót i kod przewoźnika	Nazwa przewoźnika	Adres pocztowy	a) Telephone b) E-Mail c) Fax
CIV		Avda.Ciudad de Barcelona 6 ES – 28007 MADRID	
RZD РЖД 0020 SMPS	Railways of the Russian Federation	Joint Stock Company "Russian Railways" Management of International Relations Novo-Bassmannaja Str.2 RU – 107174 MOSCOW	a) +7-499-262-1628 b) rzd@rzd.ru c) +7-499-262-2880
SBB/CFF СББ/ЦФФ 1185 CIV	Swiss Federal Railways	Swiss Federal Railways Passenger Traffic Long Distance / International Wylenstr. 125 CH 3000 Bern 65	a) +41-51-220 24 84 b) lukas.stauffacher@sbb.ch c) +41-51-220 28 91
SJ СЖ 1174 CIV	Swedish Railways	SJ AB Sales Division Vasagatan10,10th Floor S – 105 50 STOCKHOLM	a) +46-75156000 b) thomas.mann@sj.se malin.boshuis@sj.se c) +46-10-75 15 373
SL 3052 CIV	Silja Line AB	Silja Line AB PL / PB / B.P. 880 FIN – 00101 HELSINKI	a) +358-9-18041 c) +358-9-1804279
SNCB/NMBS СНЦБ 1088 CIV	Belgian Railways	SNCB Marketing & Sales Europe Pricing Definition Avenue de la porte de Hal, 40 B – 1060 BRUSSELS	a) +32-2-528-82 53 b) natascha.hooft@b-rail.be c) +32-2-528-25 69
SNCF СНЦФ 1187 CIV	French Railways	SNCF – Voyages Développement Direction Ventes Internationales 2, place de La Défense F – 92053 PARIS La Defense	a) +33-1-74 54 05 40 b) nathalie.thomet@sncf.fr philippe.sterlingot@sncf.fr
SSL 0008 CIV	Sealink Stena Line	Sealink Stena Line Charter House - Park Street GB – ASHFORD – TN 2 4 8 E KENT	a) +44-2336-47022
SV (ŽS) СВ 1172 CIV	Serbian Railways	SV – Srbija Voz Sektor za saobraćajno komercijalne poslove Nemanjina 6 SRB – 11000 BELGRADE	a)+381-11-361-6962 b)dusan.milic@srbrail.rs suzana.ljubovic@srbrail.rs c)+381-11-361-6775
SZ C3 1179 CIV	Slovenian Railways	Slovenske Železnice Poslovna Enota potniski promet Kolodvorska 11 SL – 1506 LJUBLJANA	a) +386-1-29-14326 b)mednarodni.promet@slo-zeleznice.si c) +386-1-29 14818
TCDD ТЦДД 0075 CIV	Turkish State Railways	TCDD – İslahatçı Geneli Müdürlüğü Ticaret Dairesi Başkanlığı 06330 Gar TR – ANKARA	a) +90-312-3112106 b) yusufcagatay@tcdd.gov.tr c) +90-312-3109507
TRAINOSE OCE 1073 CIV	Hellenic Railways AG	Hellenic Railways AG Direction Voyageurs Section des tarifs (nationaux/ internationaux 1 – 3 Rue Karolou GR – 10437 ATHEN	a) +30-210-529 7405, +30-210-524 0996 b) m.milioni@osenet.gr, m.milioni@trainose.gr c) +30-210-524 0996

Przewoźnicy uczestniczący w SCIC-EWT			
Przewoźnik; kod przewoźnika; obowiązujące prawo przewozowe		Dane dotyczące służb handlowych przewoźnika	
Skrót i kod przewoźnika	Nazwa przewoźnika	Adres pocztowy	a) Telephone b) E-Mail c) Fax
UZ Y3 0022 SMPS	Ukrainian Railways, public JSC	Public joint stock company "Ukrainian railway" (JSC "Ukrzaliznytsia") Ul. Tverska 5 UA – 03680 Kiev 150	a) +380-44-465 02 00 b) uztarif@lotus.uz.gov.ua c) +380-44-228-75 20
VL 3029 CIV	Viking Line Shipping Company	Viking Line Ab PB 35 FIN – 22101 MARIEHAMN	a) +358-18-26 011 c) +358-18-15 811
VR BP 0010 CIV	Finnish Railways	VR Group Ltd Matkustajaliikenne Markkinointi PL 488 (Vihonkatu 13) FIN – 00101 HELSINKI	a) +358-307-10 b) eija.kautto@vr.fi c) +358-307-22290
VY Bbl 1076 CIV	Norwegian Railways	Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 Oslo	www.vy.no
ZFBH 0050 CIV	Railways of the Bosnia-Herzegovina Federation	ZFBH GENERALNA Direkcija Musala 2 BA – 71000 SARAJEVO	a) +387-33-663 344 b) ZBH@BIH.NET.BA c) +387-33-652 396
ŽRS 0044 CIV	Railways of the Republika Srpska	ZRS – Railways of the Republika Srpska Revenue Management Svetog Save 71 BA – 74000 DOBOJ	b) international@zrs-rs.com c) +387-53-224 743
ŽPCG 34 1062 CIV	Crne Gore Railway	ŽPCG – Železnice Crne Gore Sektor za prevoz putnika Golotočkih žrtava 13 MN – 81000 PODGORICA	a)+381-81-441-370 b) zcg.milovan@cg.yu c)+381-81-441-370
ZSSK ЖССК 1156 CIV	Slovakian Railways AG	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Commercial Department Pri bitúnku 2 SK – 040 01 KOŠICE	a) +421-55-229 5077 b)Dolezalova.Alena@slovakrail.sk c) +421-55-229 5048

Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert i pociągów objętych cenami globalnymi

Wykaz aneksów specjalnych dotyczących wybranych ofert	Przewoźnik kierujący aneksem
Aneks specjalny "RAILPLUS"	CD
Szczegółowe warunki taryfowe i zasady sprzedaży dokumentów przewozu na pociągi komercyjne uruchamiane przez AO „FPK”, w których obowiązują ceny globalne.	AO FPK
Szczegółowe warunki taryfowe i zasady sprzedaży dokumentów przewozu na pociągi uruchamiane przez AO „FPK” kursujących w komunikacji wewnętrznej, w punktach sprzedaży obcych przewoźników.	AO FPK
Warunki wydawania dokumentów przewozu po globalnych cenach dla szybkich pociągów Allegro uruchamianych przez OAO RŽD i VR-Group Ltd, kursujących w relacji Petersburgu - Helsinkach - St.Petersburg	RŽD/VR
Warunki wydawania dokumentów przewozu po globalnych cenach szybkich pociągów Sapsan uruchamianych przez OAO „RŽD” kursujących w komunikacji wewnętrznej	RŽD
Szczegółowe warunki taryfowe i warunki przewozu pasażerów w pociągach 9/10 Moskwa-Warszawa „Polonez” ¹	AO FPK

¹ W zawiązku z odwołaniem pociągów nr 9/10 Moskwa-Warszawa „Polonez” Szczegółowe warunki taryfowe i warunki przewozu pasażerów w pociągach 9/10 Moskwa – Warszawa przestały obowiązywać.

Załącznik nr III

Ulgi przejazdowe dla grup przewożonych pociągami regularnego kursowania, statkami lub w ramach niektórych przewozów autobusowych

Przewoźnik	Przejazdy grup pociągami regularnego kursowania, statkami lub autobusami		
	Liczba dorosłych uczestników	Ulga w %	
		W jedną stronę	Tam i z powrotem
ATTICA (relacje: Ancona/ Igoumenitsa/ Patras; Venice/ Igoumenitsa/ Patras)	6 i więcej	20	20
BC	6 i więcej	20	20
BDZ	6 i więcej	35	35
CD	6 i więcej	30	30
CFL	6 i więcej	30	30
CFM	6 i więcej	30	30
CFR	6 i więcej	35	35
DB	6 i więcej	10	10
DSB	6 i więcej	20	20
EVR	6 i więcej	20	20
FS Trenitalia	10 i więcej	10	10
HZ	6 i więcej	40	40
KZH	6 i więcej	35	35
LDZ	6 i więcej	20	20
LG	6 i więcej	25	25
MAV-START/GYSEV	6 i więcej	30	30
MZ Transport	6 i więcej	30	30
NS	6 i więcej	20	20
ÖBB	6 i więcej	30	30
PKP	6 i więcej	20 (przy odprawie na PKP – 30)	20 (przy odprawie na PKP – 30)
RENFE	6 i więcej	ceny IRT	ceny IRT
RZD	6 i więcej	35	35
SBB/CFF ⁽¹⁾	6 i więcej	30	30
SJ	6 i więcej	ceny IRT	ceny IRT
SNCB	6 i więcej	20	20
SNCF	6 i więcej	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾
SV	6 i więcej	30	30
SZ	6 i więcej	30	30
TCDD	6 i więcej	30	30
TRAI NOSE	6 i więcej	30	30
UZ	6 i więcej	20	20
VR	6 i więcej	20	20
VY	6 i więcej	20	20
ZFBH	6 i więcej	30	30
ZPCG	6 i więcej	35	35
ZSSK	6 i więcej	35	35

(1) W tym prywatnych przewoźników reprezentowanych przez SBB.

(2) Ulg nie stosuje się przy przejazdach niektórymi pociągami TGV i w określonych terminach, wymienionych w rozkładach SNCF.

Załącznik nr IV

Adresy komórek odpowiedzialnych za kalkulowanie należności za przebieg pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych u poszczególnych przewoźników

Przewoźnik	a) Adres b) Osoba odpowiedzialna	a) Telefon b) Fax c) E-Mail
BC БЧ	a) Belorussian Railways Head Office ul. Lenina 17 BY-220030 Minsk -	+375 17 225 48 60 +375 17 227 56 48 ns@rw.by
BDZ БДЖ	a) BDZ Passengers 3 Ivan Wazov, Str. BG - 1233 Sofia b) Petya Mindeva	a) +359 885 931 775 c) pmindeva@bdz.bg
CD ЧД	a) Czech Railways AG Head Office Passenger Transport Sales Department Nábřeží Ludvíka Svobody, 1222/12 CZ - 110 15 Prague 1 b) Jan Bystřický	a) +420 972 232 088 b) +420 972 233 306 c) Bystricky@gr.cd.cz
CFF/SBB ЦФФ/СББ	a) Swiss Federal Railways SBB Charter-Tour Operating Hohlstr. 532 CH - 8048 Zurich b) Marlen Bolliger	a) +41-512-22 84 46 b) +41-512-22 84 60 c) marlen.bolliger@sbb.ch
CFL ЦФЛ	a) CFL – Service Activité Voyageurs Trains 9, place de la gare L - 1616 Luxembourg b) Anne Pickard	a) +352 4990 4866 b) +352 4990 4879 c) anna.pickard@cfl.lu
CFM ЧФМ	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373-22 832040 c) +37322 834204 cfm@railway.md
CFR CALATORI ЧФР	a) SNTFC "CFR-Calatori" S.A International Traffic Regulations Department Bd Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO – 010873 Bucharest b) Elena Visoiu	a) +40-210-310 63 68 b) +40-210-310 63 68 c) elena.visoiu@cfrcalatori.ro d) beatrice.perin@cfrcalatori.ro c) cristina.nita@cfrcalatori.ro
DB ДБ	a) DB Vertrieb GmbH DB Group Charters Stephensonstr.1 D - 60326 Frankfurt am Main b) Judith Klein	a) +49-69-265-6575 b) +49-69-265-59702 c) gruppencharter@deutschebahn.com
DSB ДСБ	DSB Specialrejsler Sølvgade 40 DK – 1349 Copenhagen K b) Britt Vagner	a) +45-33 54 25 85 b) +45-33 54 25 68 c) brittvp@dsb.dk
FS Trenitalia ФС	a) FS – Trenitalia S.p.A Passenger Division N/I Programmazione e Gestione Offerta Charter Via Giolitti 2 I – 00185 Roma	a) +39-06-47111681 b) +39-06-47111930 c) programm.gest.offerta.charter@trenitli a.it
HZ ХЗ	HZ – Putnicki prijevoz d.o.o. Prodaja i marketing Strojarska cesta 11	a) +385-1-4573 208 b) +385-1-4577 751 c) ana.gasparec@hzpp.hr

Przewoźnik	a) Adres b) Osoba odpowiedzialna	a) Telefon b) Fax c) E-Mail
	HR - 10000 Zagreb	
KZH K3X		
LDZ ЛДЗ	a) VAS „Latvijas dzelzceļš“ Gogola iela 3 LV-1547 Riga b) Olga Ulme	a) +371 67233360 b) +371 67234635 c) olga.ulme@ldz.lv
LG ЛГ	a) AB „Lietuvos Geležinkeliai“ Keleivių vežimo direkcija Pelesos g. 10 LT-02111 VILNIUS	+370-5-269-20 92 +370-5-269-39 44 v.mileriene@litrail.lt
MAV-START MAB-ШТАРТ	a) MAV – START Bahnpersonenverkehrs AG Sales department Könyves K.krt. 54-60 H - 1087 BUDAPEST b) Vajas Viktória, Kocsis Csaba	a) +36-1-511-5097+5096 b) +36-1-511-1001 c) charter@mav-start.hu
MZ Transport 1065 CIV	a) Macedonian Railways Transport AG-Skopje Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE , Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
NS HC	a) NS Internationaal BV Postbus 767 NL – 1000 AT Amsterdam Marie Christine Wormser	a) +31 6 19268739 b) MC.Wormser@ns.nl
TRAI NOSE	a) CH- Hellenic Railways Commercial department Karolou 1 – 3 GR - 104 37 Athens b) Maria Milioni	+30-10-524 0996 +30-10-524 0996 m.milioni@osenet.gr
ÖBB ОББ	a) ÖBB Personenverkehr AG (for special coaches and special trains) Am Hauptbahnhof 2 A – 1100 Vienna b) Sabine Höfer	a) +43-664-6178005 b) - c) sabine.hoefler@pv.oebb.at
PKP ПКП	a) "PKP Intercity" S.A. Biuro Organizacji Przewozów Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	+48 505 791 637 leszek.sokulski@intercity.pl Pawel.Milewski@intercity.pl
	a) "Przewozy Regionalne" sp. z o.o. Biuro Handlowe ul. Kolejowa 1 PL-01-217 Warszawa	a) +48-695 310 046 b) marcin.domagala@p-r.com.pl
RZD РЖД	a) Joint Stock Company "Russian Railways" Novo-Bassmannaja Str.2 RU-107174 MOSKVA	a) +7-499-262-1628 b) +7-499-262-2880 c) rzd@rzd.ru
SJ СЖ	a) SJ Event Centralplan 23 POB 604 SE-101 32 Stockholm	a) +46-8-762 30 20 b) +46-8-762 39 61 c) rentatrain@sj.se
SNCB/NMBS CHЦБ	a) SNCB Direction Générale Voyageurs Bureau B-VI 212 section 13/7 Avenue de la Porte de Hal, 40 B-1060 Brussels b) Jacques Bernier	+32-2-528 25 61 +32-2-528 25 89 patrick.mossoux@b-rail.be
SNCF	a) Rail Europe Italia	a) +39 02 2954 4924

Przewoźnik	a) Adres b) Osoba odpowiedzialna	a) Telefon b) Fax c) E-Mail
CHЦФ	Via Vitruvio 1 I – 20124 Milan b) Patrice Ubaldi	b) +39 02 7428 1287 c) pubaldi@raileurope.com
SV CB	a) SV – Srbija Voz Sektor za saobraćajno komercijalne poslove Nemanjina 6 SRB-11000 BELGRADE	a)+381-11-361-6962 b)+381-11-361-6775 c) dusan.milic@srbrail.rs suzana.ljubicic@srbrail.rs
SZ C3	a) SZ – Slovenske železnice Poslovna enota potniski promet Sluzba za mednarodni potniski promet Kolodvorska 11 SL - 1506 Ljubljana	a) +386-1-29 14 326 b) +386-1-29 14 818 c) mednarodni.promet@slo-zeleznice.si
TCDD ТЦДД	-	-
UZ УЗ	a) Public joint stock company “Ukrainian railway” (JSC “Ukrzaliznytsia”) Ul. Tverska 5 UA-03680 Kiev 150 b)Department of Long-Distance Passenger Transportation JSC “Ukrzaliznytsia”)	a) +380-44-465 02 00 b) +380-44-228-75 20 c) uztarif@lotus.uz.gov.ua
VR BP		
ZFBH		
ZRS	a) ZRS – Railways of Republika Srpska Revenue Management Svetog Save 71 BA – 74000 DOBOJ	international@zrs-rs.com
ŽPCG	a) ŽCG Železnice Crne Gore Sektor za prevoz putnika Golotočkih žrtava 13 MN-81000 PODGORICA	a) +381-81-441-370 b) +381-81-441-370 c) rajka.marinovic@zpcg.me
VY	VY - Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 Oslo	www.vy.no
ZSSK ЗССК	a) ZSSK-Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Commercial Department Pri bitúnku 2 SK – 040 01 Košice b) Dipl. Ing. Michal Kalavský	a) +421-02-2029-4071 c) kalavsky.michal@slovakrail.sk

Adresy punktów reklamacyjnych

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
BC БЧ	Republican Enterprise «Chief settlement informational center», st. Brest-Litovskaya, 9 220039 Minsk	a) + 375 17 225 90 46, b) + 375 17 225 37 06, c) +375 17 225 39 06
BDZ БДЖ	BDZ Passengers 3 Ivan Vazov, Str, BG-1233 SOFIA	a) +359 885 931 775 b) pmindeva@bdz.bg
CD ЧД	Ceské Dráhy a.s. Odúčtovna přepravních tržeb - OPT Videnska 15 CZ-77211 OLOMOUC	a) +420 972 749 340 b) osobnipreprava@opt.cd.cz c) +420 972 749 394
CFL ЦФЛ	Société Nationale des Chemins de fer Luxembourgeois Service Activité Voyageurs trains Place de la Gare, 9 L-1616 LUXEMBOURG	TCV@CFL.LU
CFM ЧФМ	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373 22 832040 b) cfm@railway.md
CFR ЧФР	Les Chemins de fer Roumains „CFR CALATORI“ SA International Traffic Regulations Department Bd.Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO-010873 BUCHAREST	a) RelPublic.Calatori@cfrcalatori.ro
DB ДБ	W przypadku roszczeń dotyczących praw pasażerów wynikających z rozporządzenia (WE) 1371/2007: Servicecenter Fahrgastrechte, 60647 Frankfurt am Main. Inne pytania i wnioski: DB Fernverkehr AG Kundendialog Postfach 10 06 13 96058 Bamberg	
DSB ДСБ	DSB Kundecenter Kundeservice Udland Postboks 340 DK-0900 COPENHAGEN C	a) +45 33533035 oder +45 33533025 b) kundesint@dsb.dk
EVR ЭВР	Eesti Raudtee Pikk Street 6 EE-15073 TALLINN	
FS TRENITALIA ФС	FS-Ferrovie Italiane dello Stato S.p.A. Passenger Division Amministrazione e Finanza Viale S.Lavagnini 58 I-50129 FLORENCE	
HZ X3	HZ Putnicki prijevoz PJ Prodaja – referent za reklamacije Livadarski put 17 HR-10000 ZAGREB	a)+385 1 2336932 b) reklamacije@hzpp.hr
KZH K3X	JC National Company "Kazakhstan Temir Zholy" Prospekt Pobedy 98 KZ – 010000 ASTANA	

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
LDZ ЛДЗ	VAS „Latvijas dzelzceļš” Gogola iela 3 LV-1547 Riga	a) +371 67234929 b) Natalija.Jaroha@ldz.lv c) +371 67233416
LG ЛГ	AB "Lietuvos Geležinkeliai" Keleiviu vežimo direkcija Geležinkelio g. 16 LT-02100 VILNIUS	a) +370-5-269-31 25 b) +370-5-269-27 76 c) j.zemaitiene@litrail.lt
MAV- START MAB- ШТАРТ	MAV – START Railway Passenger Transport AG Ügyfélszolgálat (Customer Services) Kerepesi út 1-3 H - 1087 BUDAPEST	a) Call Center:+36-1-444-44-99 b) eszrevetel@mav-start.hu c) +36-1-511 2093
MZ Transport	Macedonian Railways Transport AG-Skopje Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE, Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
NS HC	NS International Servicecenter backoffice Postbus 2552 3500 GN UTRECHT THE NETHERLANDS	NSI-Servicecenter Backoffice@NS.NL
ÖBB ОББ	ÖBB – Customer Services PO Box 222 A-1020 VIENNA	a) +43-5-1717 b) www.oebb.at
TRAI NOSE	Hellenic Railways SA Department for International Cooperation 1-3 Rue Karolou GR-10437 Athens	
PKP ПКП	"PKP Intercity" S.A. Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	a) reklamacje@intercity.pl
RENFE РЕНФЕ	RENFE Alta Velocidad – Larga Distancia Jefatura de G.Atención a Clientes Avda. Ciudad de Barcelona 6 Estación de Chamartin Andén 1. Edificio N° 21 E-28007 MADRID	a) avldposventa@renfe.es
RZD РЖД	Joint Stock Company "Russian Railways" Management of International Relations Novo-Bassmannaja Str.2 RU-107174 MOSCOW	
SBB CFF СББ	Swiss Federal Railways Passenger Transport Division Customer Relations & Service Kundendialog, Postfach CH-3000 BERN 65	customer.service.international@sbb.ch
SJ СЖ	SJ AB Kundtjänst Stationsgatan 4 SE – 775 50 Krylbo	b) www.sj.se
SNCB NMBS CHЦБ	SNCB Europe – Customer Relations Avenue de la porte de Hal, 40 B - 1060 BRUSSELS	b) customer.relations.fr@b-rail.be
SNCF CHЦФ	SNCF – Régularité 14, place de la Gare F-14030 Caen Cedex	Reklamacje dotyczące opóźnienia pociągu
	SNCF- Société nationale des chemins de fer français Service Relations Clients SNCF F-62973 Arras Cedex 9	Pozostałe reklamacje

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
SV (ZS) CB (3C)	SV - Srbija Voz Sektor za saobraćajno komercijalne poslove Nemanjina 6 SRB-11 000 BELGRADE	a)+381-11-361-6962 b)dusan.milic@srbrail.rs suzana.ljubicic@srbrail.rs c) +381-11-361-6775
SZ C3	SZ - Slovenske Zeleznice PE Potniski promet Sluzba za prodajo in tarife Kolodvorska, 11 SL-1506 LJUBLJANA	a)+386-1-2914 161 b) milos.rovsnik@slo-zeleznice.si c) +386-1-2914 818
TCDD ТЦДД	TCDD – İletmesi Geneli Müdürlüğü Ticaret Dairesi Başkanlığı 06330 Gar ANKARA	a) +90-312-3112106 b) yusufcagatay@tcdd.gov.tr c) +90-312-3109507
UZ УЗ	Public joint stock company "Ukrainian railway" Branch "Shared Processing Center Railway Transportations" Umanskaja Str.5 UA-03049 Kiev	a) +380-44-465-10-20 b)erc@lotus.uz.gov.ua, ercl@lotus.uz.gov.ua c)+380-44-244-09-33
VR BP	VR Ltd Yhteyskeskus VR Contact Center Eteläinen Asemakatu 2 A P.O.Box 488 (Vilhonkatu 13) FIN-11130 Riihimäki	a) palaute@vr.fi
VY	VY - Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 Oslo	www.vy.no
ZPCG	ZCG – Zeleznice Crne Gore Sector za prevoz putnika Golootockih zrtava 13 MN-81000 Podgorica	a) +381-81-441-370 b) zcg.milovan@cg.yu c) +381-81-441-370
ZFBH	ZFBH Generalna Direkcija Musala 2 BA-71000 Sarajevo	a) +387-33-663 344 b) ZBH@BIH.NET.BA c) +387-33-652 396
ZRS	ZRS – Eisenbahn der Republika Srpska Einnahmekontrolle Svetog Save 71 BA-74000 Doboj	a) international@zrs-rs.com
ZSSK ЗССК	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Úsek obchodu Oddelenie zákazníckych podaní Rožňavská 1 SK – 832 72 BRATISLAVA	a) +421-22023212 b) matolekova.jana@slovakrail.sk